

Արտաշես Քալանթարյան

ԻՐԻԿՆԱՅԻՆ ՀԵՔԻԱԹ

ԳՈՐԾՈՂ ԱՆՁԻՆՔ

Շահեն Միրաքյան - 30 տարեկան, հեռուստատեսության հաղորդավար:

Նազիկ - Նրա հարևանուհին, 21 տարեկան:

Մանվել - Նազիկի սիրած տղան, 25 տարեկան:

Հովսեփ - Նազիկի հայրը, 50 տարեկան:

Հերթապահ բժշկուհի - 30 տարեկան:

Վաղարշակ Պետրովիչ - Շտապօգնության գլխավոր բժիշկը, 50 տարեկան:

Բարսեղյան - Շտապօգնության բժշկուհի, 45 տարեկան:

1-ին հիվանդ - 45 տարեկան:

2-րդ հիվանդ - 35 տարեկան:

3-րդ հիվանդ - 60 տարեկան:

1-ին պրոֆեսոր - 60 տարեկան:

2-րդ պրոֆեսոր - 60 տարեկան:

Պահակ - 65 տարեկան:

Բժիշկներ, սանիտարներ, հիվանդներ:

Գործողությունը տեղի է ունենում մեր օրերում:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՊԱՏԿԵՐ ԱՌԱՋԻՆ

(Շահեն Միրաքյանի բնակարանը: Շահենը նոր է եկել աշխատանքից, քաղցած է: Սուլեյով մտնում է խոհանոց):

Շահեն - Հիմա մենք մի բան կմտածենք... Հիմա կմտածենք... Այսինքն եթե մեկն ու մեկը լիներ, նրա համար մի համով բան կպատրաստեի: Թեկուզ բիֆշտեքս... (Բացում է սառնարանի դուռը): Կարող էի նաև հավ եփել, այն էլ ֆրանսիական... ինդրեմ՝ մեյդ ին ֆրանս... Բայց քանի որ մարդ չկա... մենք կուտենք ձվածեղ... սոված մեռնում եմ: Բա էս առատության մեջ մարդ սոված մեռնի՞ ... Ֆրանսիական հավի ծիծաղն էլ կգա:

Ըհր... սա էլ յուղը. ըհր... հիմա ես ձեզ կուտեմ, ձվիկներ ջան... աղը, աղը չմոռանանք...

(Դռան զանգ):

Դուռը բաց է:

Նազիկ - Բարև, Շահեն ջան...

Շահեն - Օ, ողջույն, իմ չքնաղ հարևանուհի... Կուզե՞ս քեզ համար բիֆշտեքս տապակեմ... կամ ֆրանսիական...

Նազիկ - *(Լացակրումաձ):* Ես ինձ կսպանեմ, Շահեն...

Շահեն - Ինչո՞ւ, ի՞նչ է պատահել, Նազիկ ջան:

Նազիկ - Նրան հարցրու...

Շահեն - Նստիր, նստիր... բիֆշտեքս... ջուր կուզե՞ս...

Նազիկ - Հա... *(Խմում է):*

Շահեն - Հանգիստ ասա... դե հիմա հանգիստ ասա... ո՞վ է նա:

Նազիկ - Հայրս:

Շահեն - Ուստա Հովսե՞փը: Բսկ ի՞նչ է ուզում:

Նազիկ - Չի թողնում Մանվելի հետ ամուսնանամ:

Շահեն - Ինչո՞ւ: Մանվելը լավ տղա է:

Նազիկ - Նրան հարցրու...

Շահեն - Նրան ինչո՞ւ հարցնեմ, քեզ եմ հարցնում:

Նազիկ - Ասում է... ասում է... Մանվելի հայրը խմող է:

Շահեն - Հա՞յրը: Իսկ հայրն ի՞նչ կապ ունի:

Նազիկ - Նրան հարցրու:

Շահեն - Երկնային աստված...

Նազիկ - Ասում է... ասում է... որ հայրը խմող է, ինքն էլ կխմի...

Շահեն - Իսկ Մանվելը խմո՞ւմ է... կարծեմ չի խմում, չէ՞ ...

Նազիկ - Նրան հարցրու...

Շահեն - Ո՞ւմ...

Նազիկ - Ասում է... ասում է, հիմա չի խմում, հետո կխմի, գեների հարց կա...

Շահեն - Գեների՞ ... ուստա Հովսե՞փը... Նա՞ ինչ գիտի գեների մասին:

Նազիկ - Դու ես մեղավոր, դու...

Շահեն - Ե՞ս...

Նազիկ - Դու... Ինչու՞ ես նրան գիրք տվել: Հիսուն տարի ոչ մի գիրք չէր կարդացել: Հանգիստ ապրում էինք: Իսկ հիմա սկսել է կարդալ և ինչ կարդում է՝ հավատում է:

Շահեն - Ախ, հա՛, ժառանգականության մասին... Բայց ես չեմ տվել, ինքն ուզեց, Նազիկ ջան...

Նազիկ - Վառվում եմ, վառվում...

Շահեն - Ի՞նչ, այո, այո, վառվում է... վառվում...

(Նետվում է դեպի խոհանոց):

Նազիկ - Ո՞վ է վառվում...

Շահեն - *(Հեռվից):* Ձվածեղը... չէ՞ ս ուզում...

Նազիկ - Չէ...

Շահեն - Դու նստիր, հա՞, Նազիկ ջան, մի բռայե... ուտեմ գամ, թեև ածուխ է դարձել: Իսկ գուցե... դու էլ ուտես...

Նազիկ - Ինչ եսասեր մարդ ես, Շահեն: Ես ուզում եմ ինքնասպանություն գործել, իսկ դու ձվածեղ ես ուտում:

Շահեն - Ի դեպ, Նազիկ ջան, հետազոտությունները ցույց են տվել, որ ոչ մի մարդ քաղցած վիճակում ինքնասպան չի եղել: Բոլորն էլ կուշտ կերել են երկար ճանապարհորդությունից առաջ: Որովհետև մտածել են, թե ո՞վ գիտե, մեկ էլ երբ են ուտելու: Հոգեբանության հարց է:

(Հեռախոսի զանգ: Շահենը վերցնում է լսափողը):

Շահեն - Այո, խոսել եմ, հորաքույր, խոսել եմ, խոստացան, որ կգան, կվերանորոգեն: Ի՞նչ անեմ, հորաքույր ջան, ես հո քաղաքագլուխ չեմ: Ի՞նչ: Քաղաքագլխից էլ մե՞ծ մարդ եմ: Ես գիտեմ, գիտեմ, հորաքույր, նրանք չգիտեն: Հաջողություն: Գնացի՞ր, Նազիկ ջան...

Նազիկ - Հետաքրքիր մարդ ես, Շահեն: Ես ուզում եմ ինքնասպան լինել, իսկ դու ասում ես՝ գնացի՞ր, Նազիկ ջան...

Շահեն - Չեմ հասկանում, հենց այստե՞ղ ես ուզում ինքնասպան լինել, ի՞նչ է...

Նազիկ - Առանց Մանվելի ես կյանք չունեմ...

Շահեն - Մի խելոք խորհուրդ տա՞մ... Ամուսնացիր, Նազիկ:

Նազիկ - Բա ի՞նչ եմ ասում, հայրս չի թողնում:

Շահեն - Ինչո՞ւ... Չէ, չէ, ինչու չէ, որովհետև կասես. «նրան հարցրու»...

Նազիկ - Ես նրան ասում եմ՝ հայրիկ ջան, Մանվելը խելոք տղա է, չի խմում, չի ծխում...

Շահեն - Իսկ նա՞:

Նազիկ - Նրան հարցրու...

Շահեն - Տե՛ր աստված... Հիմա դու ի՞նչ ես ուզում ինձանից:

Նազիկ - Խոսիր հայրիկի հետ, Շահեն ջան, նա քեզ հավատում է՝ հերքիր գեները:

Շահեն - Գեներ՞ըր... Ինչպե՞ս հերքեմ, Նազիկ ջան: Աշխարհի ամենախոշոր գիտնականները հաստատում են... ես ինչպե՞ս հերքեմ...

Նազիկ - Ասա, ուստա Հովսեփ, հիշո՞ւմ ես, իմ պապը կաղ էր, բա ինչո՞ւ ես էլ կաղ չեմ:

Շահեն - Ո՞վ էր կաղ:

Նազիկ - Քո պապը:

Շահեն - Իմ պապը պատերազմում էր վիրավորվել, այ աղջիկ: Գեներն ի՞նչ կապ ունեն:

(Հեռախոսի զանգ: Շահենը վերցնում է լսափողը):

Լսում եմ: Եղավ, եղավ: Ես դատախազի հետ խոսեցի: Ասաց՝ կհետևեմ: Բհարկե...

Նազիկ - Բհարկե, բոլորի հարցերը լուծում ես, միայն ինձ չես ուզում օգնել: Բա ես ի՞նչ անեմ, ինքնասպան լինեմ...

Շահեն - Հա...

Նազիկ - Ինչպե՞ս թե... ինքնասպան լինեմ...

Շահեն - Չէ... Նազիկ ջան, սիրելիս, մեռնում եմ... թող մի կտոր հաց ուտեմ, հետո ինչ ուզես կանեմ...

Նազիկ - Հա՛ց ուտեմ... քեզ համար գլխավորը հացն է... իսկ հեռուստատեսությամբ ճառեր ես ասում՝ մարդասիրության մասին...

(Ձայն է լսվում հեռվից):

Ձայն - Շահեն, Շահեն...

Շահեն - *(Գոռում է):* Լսում եմ, Միսակ քեռի:

Ձայն - Իմ թոշակի հարցն ի՞նչ եղավ:

Շահեն - Կլինի, կլինի, Միսակ քեռի... Սոցապ մինիստրությունում քննելու են:

Ձայն - Իսկ են բաժնի վարիչը, են օձի կծածը չի՞ խանգարի:

Շահեն - Չէ, ես մինիստրի տեղակալի հետ եմ խոսել:

Ձայն - Ի՞նչ:

Շահեն - Ասում եմ՝ ես մինիստրի տեղակալի հետ եմ խոսել...

Ձայն - Էն օձի կծածը կխանգարի... Շունչը փչում ա, մաղձից դեղնել ա... Բայց ոնց որ շունը խոտի դեզի վրա... ինքը չի կարում ուտի, ուրիշներին էլ չի թողնում...

Շահեն - Կարիք չկա շենքով մեկ ավել-պակաս բաներ խոսելու, Միսակ քեռի...

Զայն - Պակա՞ս... Ես նոր դիմումիս մեջ կավելացնեմ, Շահեն ջան...

Շահեն - Լավ, լավ, Միսակ քեռի... Հիմա ի՞նչ անենք, Նազիկ...

Նազիկ - Խոսիր հայրիկի հետ, Շահեն ջան...

Շահեն - Ախր գիտես, Նազ, մի տեսակ... խիստ մարդ է ուստա Հովսեփը... քաշվում եմ...

Նազիկ - Իսկ դու հեռուստատեսությամբ ասա...

Շահեն - Ի՞նչ, ես խոսում, այ աղջիկ:

Նազիկ - Իսկ ի՞նչ կա որ: Իսկական «Մարդը և նրա պարտքը» հանդեսի նյութ է: Հայրս ի՞նչ իրավունք ունի խորտակելու իմ երջանկությունը: Ասա... «Ցավոք սրտի, մեր քաղաքում դեռևս կան ուստա Հովսեփի նման մարդիկ, որոնք...»:

Շահեն - Հետո՞, տուն չե՞մ գալու:

Նազիկ - Ուրեմն դու էլ ես վախենում, հա՞, ժողովրդի կողմից սիրված ու հարգված ընկեր
Շահեն Միրաքյան...

Շահեն - Բայց ես ի՞նչ կարող եմ անել: Ես ընդամենը մի սովորական հաղորդավար եմ:
Ուրիշները գրում են, ես էլ կարդում եմ:

Նազիկ - Մի անգամ էլ դու գրի: Կամ ո՞վ գիտի, որ դու չես գրում: Հայրիկս, օրինակ, համոզված է, որ «Մարդը և նրա պարտքը» հաղորդման բոլոր նյութերը քո գրածն են: Նստում է, նայում ու ասում. «Բայց ի՞նչ գլուխ ունի մեր հարևան Շահենը»:

Շահեն - Հա, գլուխս ոչինչ, բայց ստամոքսս է վատ:

Նազիկ - Քո ստամոքսի՞ն ինչ է եղել:

Շահեն - Սոված եմ, սոված, ամբողջ օրը ոչինչ չեմ կերել...

Նազիկ - ՕՖ, էլի սկսեց...

Շահեն - Գուցե ուրիշ բան կա: Չեմ հասկանում, ուստա Հովսեփը ինչո՞ւ չպետք է հավանի Մանվելին...

Նազիկ - Նրան հարցրու:

Շահեն - Լավ, լավ, համոզեցիր... Ես կխոսեմ ուստա Հովսեփի հետ:

Նազիկ - Օ՛հ, Շահեն ջան, շնորհակալություն, շնորհակալություն... դու փրկում ես իմ կյանքը...

Շահեն - Սպասիր խոսեմ, նոր...

Նազիկ - Նա քեզ կլսի, Շահեն ջան, նա քեզ կլսի... Նա ձեր բոլոր հաղորդումները լսում է... Ինչպես կուրախանա Մանվելը, վազեմ նրա մոտ...

Շահեն - Օ՛Ֆ, սիրտս... Վայ, էս ինչ ցավ է... սի՞րտս է, թե՞ ստամոքսս...

Նազիկ - Շահեն, ի՞նչ պատահեց, գույնդ գցեցիր...

Շահեն - Չեմ հասկանում... սուկալի ցավում է... թևս էլ...

Նազիկ - ԻնՖարկտ հո չի՞...

Շահեն - Գուցե շտապօգնություն՞ և՞ զանգես, Նազիկ...

Նազիկ - Շտապօգնություն՞ և՞... Հայրիկի հետ խոսիր նոր, էլի, Շահեն ջան...

Շահեն - Վատ եմ զգում, Նազիկ...

Նազիկ - Դե լավ, էլի... Վայ, ասենք դրանից էլ լավ հաջողություն... Հայրիկը հենց շտապօգնությունում է աշխատում, չէ՞ :

Շահեն - Հա:

Նազիկ - Գուցե հենց իր ավտոն գա... ճանապարհին կխոսես, չէ՞, Շահեն ջան... Ասում են չկա չարիք առանց բարիքի...

Շահեն - Հա, սիրտս...

Նազիկ - Չէ, ասենք քիչ առաջ եկավ ճաշելու: Գուցե դեռ տանն է: Վազեմ կանչեմ...

(Հեռանում է):

ՊԱՏԿԵՐ ԵՐԿՐՈՐԴ

Շահեն - Օ՛հ, իսկապես, չլինի՞ ինՖարկտ է... Շատ է ցավում... Չէ, ավելի լավ է ես զանգահարեմ...

(Հավաքում է համարը):

Այո, օ՛հ, շտապօգնությունն է...

(Բեմի վի անկյունը լուսավորվում է: Լսավորողը ականջին նստած է հերթապահը):

Հերթապահ - Շտապօգնությունն է...

Շահեն - Խնդրում եմ բժիշկ ուղարկեք...

Հերթապահ - Հասցեն, անուն - ազգանունը...

Շահեն - Մայիսյան 6, երրորդ մուտք, երկրորդ հարկ, բնակարան 14:

Հերթապահ - Անուն - ազգանունը...

Շահեն - Շահեն Միրաքյան...

Հերթապահ - Ի՞նչ է պատահել...

Շահեն - Միրոս ցավում է...

Հերթապահ - Քանի՞ տարեկան եք...

Շահեն - Որ չմեռնեմ, օգոստոսին կդառնամ երեսուն տարեկան:

Հերթապահ - Կատակի ժամանակ չունեմ... Որտե՞ղ եք աշխատում...

Շահեն - Հեռուստատեսությունում:

Հերթապահ - Հեռուստատեսությունո՞ւմ...

Շահեն - Հա... սիրոս...

Հերթապահ - Սպասեք, ձեր անուն - ազգանունն ի՞նչ էր... Շահեն Միրաքյա՞ն :

Շահեն - Այո, ձեռքս ցավում է: Մեռնում եմ...

Հերթապահ - Ինչ էք ասում, շատ ուրախ եմ... Ուրեմն դուք ա՛յն Շահեն Միրաքյանն եք: Այ քեզ հաճելի անակնկալ: Ասենք, իհարկե, ձեր ձայնն էլ... հենց սկզբից ինձ շատ ծանոթ թվաց... Անցյալ հաղորդումը ուղղակի հիանալի էր: Ինձ հատկապես գիտե՞ք հանդեսի որ էջը դուր եկավ... Խուլիզանության դեմ ուղղվածը: Հրաշալի ասացիք... «Թող հողն այրվի խուլիզանների ոտքի տակ»: Շատ ազդեցիկ էր...

Շահեն - Միրոս ցավում է...

Հերթապահ - Միանգամայն հասկանալի է... Ո՞ւմ սիրտը չի ցավի: Տասնվեց տարեկան տղաներ են, բայց արդեն բանտ են գնում: Մեզ մի հարևանի տղա ունենք, կատարյալ խուլիզան է: Վերևի հարկում են ապրում, երբ իջնում է, բոլոր դռների զանգերի կոճակները սեղմելով է իջնում, իսկ երբ բարձրանում է՝ բոլոր դռների մոտ սրբում է կոշիկները... Դրա ապագան ի՞նչ պետք է լինի: Օ՛, ինչ հաճելի է, որ լսեցի ձեր ձայնը: Այնքան կուզեի, որ հանդիպեիք, մեր աշխատողներն էլ շատ կուզենային... Ինչո՞ւ մի անգամ մեզ մոտ չեք գալիս...

Շահեն - Եթե ավտոմեքենա ուղարկեք, հիմա կգամ...

Հերթապահ - Իսկապե՞ս... Հիանալի կլինի... Անմիջապես կուղարկեմ... ձեր հասցեն ո՞րն է, ներեցեք...

Շահեն - Ախր դուք գրեցիք... Մայիսյան վեց, երկրորդ հարկ...

Հերթապահ - Սպասեցեք, ուրեմն դա ձերն էր, հա՞... ամեն ինչ խառնեցի իրար... Վա՞տ եք զգում, իսկ ի՞նչ է, պատահել...

Շահեն - Միրտս... կարծես թե ինֆարկտ է...

Հերթապահ - Հենց հիմա մեքենա կուղարկեմ... Ի՞նչ ուրախություն... Հիմա մեր աշխատողներին կհայտնեմ... դիմավորեք ավտոմեքենան...

Շահեն - Բայց... ես չեմ կարող... Եթե ձեր վարորդ ուստա Հովսեփն այդտեղ է, նրան ուղարկեք, մեր հարևանն է...

Հերթապահ - Ինչ եք ասում, հենց նրան էլ կուղարկեմ... Դիմավորեք...

Շահեն - Չեմ կարող... ես մենակ եմ... միայնակ եմ...

Հերթապահ - Ուրեմն ճի՞շտ է, որ ամուսնացած չեք: Ապշելու բան է: Ախր այնքան լավ եք խոսում ընտանեկան խնդիրների մասին, այնքան լավ գիտեք կյանքը և մարդկանց փոխհարաբերությունները, ասես թե մի քանի անգամ ամուսնացած լինեք... Այլո՞ւ, համար 20 - 06 ավտոմեքենայի վարորդ, որտեղ էլ գտնվելիս լինեք, անմիջապես մեկնեք Մայիսյան վեց... ընկեր Շահեն Միրաքյան, այնքան անհամբեր եմ ձեզ տեսնելու... դիմավորեցեք ավտոմեքենան...

Շահեն - Բայց ես...

(Հերթապահն անջատում է հեռախոսը: Լսվում է շտապօգնության մեքենայի ազդանշանը):

ՊԱՏԿԵՐ ԵՐՐՈՐԴ

(Ներս էն մտնում ուստա Հովսեփը և շտապօգնության բժշկուհին):

Հովսեփ - Շահե՞ն, ի՞նչ է պատահել, Շահեն ջան...

Շահեն - Ուստա Հովսեփ, դուք բարի, մեծահոգի մարդ եք, օհ...

Բժշկուհի - Հանգիստ, հանգիստ, հիվանդ, հիմա մենք ձեզ կքննենք... Պառկեք... Այդպես...
բարձրացրեք վերնաշապիկը...

Շահեն - Օհ...

Բժշկուհի - Չնեղանաք, ընկեր Շահեն Միրաքյան, բայց մի քիչ ծիծաղս գալիս է: Ախր, մտքովս
չէր անցնի, որ ես ձեզ երբևէ կտեսնեմ կյանքում, այն էլ պարկած...

Շահեն - Ուստա Հովսեփ, ինձ համարեցեք ձեր որդին...

Հովսեփ - Դու իմ որդին ես, բա ի՞նչ ես, ես քեզ իմ զավակներից չեմ տարբերում, Շահեն ջան:
Բնակկառավարիչին գտա ր...

Շահեն - Գտա, ուստա Հովսեփ, ասաց շիֆերի լիմիտը վերջացել է, բայց մի բան կանենք...
Մինչև երկուշաբթի կապահովեմ...

Հովսեփ - Ապրես, Շահեն ջան, ապրես:

Բժշկուհի - Մի շնչեք, ընկեր Միրաքյան, ահա... մի շնչեք... այդպես... մի շնչեք... Իսկ, ընկեր
Միրաքյան, իրոք այդքան նամակներ եք ստանում, թե ...

Շահեն - *(Արտաշնչելով):* Իհարկե...

Բժշկուհի - Մի շնչեք... Ոմանք ասում են, թե նամակները դուք եք կազմակերպում... մի շնչեք...
Իսկ ես ասում եմ՝ դա ի՞նչ նշանակություն ունի, կարևորը բարձրացված խնդիրներն
են... դրանք այնպիսի հարցեր են, որ հուզում են բոլորին: Իմիջիայլոց, երևի սրանից
ավելի հարմար առիթ չլինի, ուրեմն եղբորս աղջիկն ամուսնացել է և ամուսնու հետ
ապրում են մոր բնակարանում: Եվ հիմա, ինչպես հաճախ է պատահում, եղբորս
աղջիկն ու նրա սկեսուրը չեն հաշտվում իրար հետ: Երիտասարդները ուզում են
բաժանվել, իսկ մայրը նրանց սենյակ չի տալիս: Ի՞նչ եք կարծում, նա իրավունք ունի՞
«Մարդը և նրա պարտքը» կարո՞ղ է անդրադառնալ այդ հարցին... Կանեք, չէ՞, շատ եմ
խնդրում, արեք դա ինձ համար, ընկեր Միրաքյան...

Շահեն - Թույլ տվեք շնչել, բժշկուհի:

Բժշկուհի - Ինչպե՞ս թե, մինչև հիմա չէի՞ք շնչում: Հիանալի թոքեր ունեք: Ուրեմն կօգնե՞ք,
խոստանո՞ւմ եք:

(Ներս է մտնում Նազիկը):

Շահեն - Այո... այո... Նազիկ... դու է՛լ եկար...

Նազիկ - Հա, ասացի իրեն, այնքան ուրախացավ... իսկ դու դեռ չե՞ս...

Բժշկուհի - Նստեք... շնչեք... խորը, ավելի խորը...

Շահեն - (*Շնչելու հետ*): Ուստա Հովսեփ, դուք բարի, մեծահոգի և ազնիվ մարդ եք...

Հովսեփ - Ե՛ս...

Բժշկուհի - Խորը, ավելի խորը...

Շահեն - (*Համարյա հատաչելով*): Ուստա Հովսեփ... դեմ մի եղեք Նազիկի ու... Մանվելի ամուսնությանը... Մանվելը հրաշալի տղա է... մեր աչքի առաջ է մեծացել...

Հովսեփ - Ի՛նչ, երբեք...

Շահեն - Բայց ինչո՞ւ...

Հովսեփ - Հայրը որ խմում է, տղան էլ կխմի, հա, գեները հո սուտ չեն:

Շահեն - Սուտ են, ուստա Հովսեփ. այդ գիրքը, որ ես ձեզ տվել էի, շրջանառությունից վաղուց դուրս է եկել... չի հաստատվում:

Հովսեփ - Ո՞նց թե...

Շահեն - Հա, հա, օրինակ, դուք ինձ պատմել եք, թե ձեր պապի հայրը հոգեկան խանգարում է ունեցել, իսկ դուք, տեսնո՞ւմ եք, առողջ մարդ եք...

Հովսեփ - Նրա գեները Նազիկին են անցել, գիժ չի, ի՞նչ է... Փիլիսոփայական գիտությունների թեկնածուից հրաժարվում է, մեխանիկ Մանվելին է ուզում...

Բժշկուհի - Հովսեփ, սիրելիս, եթե ձեր կինն էլ այդպես մտածեր, հիմա ո՞ր փիլիսոփայի կինը կլիներ...

Հովսեփ - Ի՛նչ... դուք է՛լ, բժշկուհի...

Շահեն - Ես չեի խառնվի, ուստա Հովսեփ, եթե Մանվելին լավ չճանաչեի: Հոյակապ մարդ է, լուրջ, կազմակերպված...

Նազիկ - Նրան հարցրու...

Հովսեփ - Նազիկ, հապա մի դուրս թռիր, շուտ... դրան տեսեք...

Բժշկուհի - Վարպետ Հովսեփ, աղջկա բախտին քար մի գցեք, սիրելիս, սերը... սերը...
երկնային պարզն է, սերը սրբագործում, ազնվացնում է մարդուն... Հիշո՞ւմ եք ինչ էր
ասում ընկեր Շահեն Միրաքյանը անցյալ հաղորդման ժամանակ... «Սրբությունը հենց
սերն է»:

Հովսեփ - Է, դե լավ, ճանապարհին կխոսենք, ախր շատ դժվար հարց է, է՛:

Շահեն - Շիֆերի հարցն էլ առանձնապես հեշտ չէր, ուստա Հովսեփ...

Հովսեփ - Ի՞նչ, ախ, Շահեն, Շահեն... Հիմա ո՞նց ես..

Շահեն - Ճիշտ, բժշկուհի, հիմա ո՞նց եմ...

Բժշկ ուհի - Օհ, լրիվ մոռացել էի... չեմ վախեցնի, ընկեր Միրաքյան, բայց և չեմ կարող
հուսադրել... Հիմա մենք ձեզ կտանենք... Ձեզ հիվանդանոցային ռեժիմ է անհրաժեշտ...
Նոր սարք ենք ստացել, կարդիոգրամմա կանենք, կպառկեք, կբուժվեք...

Շահեն - Իսկ հնարավոր չէ՞ տանը բուժվել...

Բժշկուհի - Ի՞նչ եք ասում, հիմա շտապօգնության և կլից հիվանդանոցի ողջ կուլեկտիվը ձեզ է
սպասում:

Շահեն - Ինչո՞ւ... օհ...

Բժշկուհի - Ինչպես թե ինչո՞ւ... Այսպիսի երջանիկ իրադարձությունը...

Շահեն - Բայց ես մեռնում եմ... Դա՞ եք համարում երջանիկ իրադարձություն... ա՛խ...

Բժշկուհի - Ա՛խ, ճիշտ որ... Ինչպե՞ս եք ձեզ զգում, ընկեր Շահեն Միրաքյան:

Շահեն - Միբո՛ւս ցավում է, բժշկուհի...

Բժշկուհի - Կցավի, իհարկե կցավի... ձեր սիրտը մեր ամբողջ հասարակության համար է
ցավում: Դուք իմ խնդրանքը չե՞ք մոռանա...

Շահեն - Երբեք:

ՊԱՏԿԵՐ ՉՈՐՐՈՐԴ

*(Հիվանդանոցի մուտքը: երաժշտություն: Բժիշկներ, հիվանդներ: Ծափահարություններ,
բացականչություններ):*

Մեկը - Բարի գալուստ, ընկեր Միրաքյան:

Մյուսը - Կեցցե մարդը և կեցցե նրա պարտքը:

Երրորդը - Ես քո ցավը տանեմ...

Չորրորդը - Բուժենք ընկեր Միրաքյանի սիրտը: Նրա սիրտը մեր սիրտն է:

Հովսեփ - Էս ի՞նչ են անում, այ մարդ, էս ի՞նչ դիմավորում է: Մեկ էլ մի անգամ եմ էսպիսի բան տեսել, երբ Անգուլայի պրեզիդենտն էր եկել... Պահ, գլխավոր բժիշկը:

(Ակորդեռնը նվագում է քայլերգ: Բացականչություններ):

Մեկը - Սանիտարները, որտե՞ղ են սանիտարները:

Գլխ. բժիշկ - Սանիտարներ պետք չեն, պատգարակը դուրս կբերեն բժիշկները: Ղեկավարիր, ընկեր տեղկում...

Բարսեղյան - Ուշադրություն, զգուշությամբ դուրս բերել պատգարակը: Կամաց, կամաց, ցեմենտ չեք տեղափոխում, ընկերներ: Բարձրացրեք ուսերին, իսկ հիմա իջեցրեք պատվանդանի վրա: Այդպես: Մի կողմ քաշվեք, մի կողմ քաշվեք, մարդ չե՞ք տեսել, ինչ է, ձեզ թվում է հազվագյուտ կենդանի՞ է: Կրկեսում չեք: Մրտոյան, ի՞նչ եղան պիոներները, ես պիոներներ չեմ տեսնում :

Մյուսը - Կգան, զանգահարել ենք, երևի ծաղիկների համար են ուշանում:

Գլխ. բժիշկ - Միջանցքի բոլոր ծաղկամաններից պոկեք ծաղիկները... անմիջապես:

Բարսեղյան - Վաղարշակ Պետրովիչ, վեցերորդ պալատի հիվանդը ծանր է...

Գլխ. բժիշկ - Քնաբեր տվեք: Միջոցառումը ձախողե՞նք, ինչ է... ընկեր տեղկում, սկսեք:

Բարսեղյան - Լռություն, բարեկամներ, մեր պատվավոր հյուրին, հեռուստատեսության «Մարդը և նրա պարտքը» հանդեսի կազմակերպիչ և ոգեշնչող Շահեն Միրաքյանին ուղղված ողջույնի ջերմ խոսք ունի ասելու էնդոկրինոլոգների Երևանյան միջազգային սիմպոզիումի մասնակից, «Լինենք առողջ և ուրախ» հանդեսի խմբագրական կոլեգիայի անդամ, հիվանդանոցի գլխավոր բժիշկ Վաղարշակ Պետրովիչ Մինասյանը: Խնդրեմ, պրոֆեսոր...

Շահեն - Օհ, ձեռքս... չեմ կարողանում շարժել: Օ՛հ, չեմ կարողանում շարժել ձեռքս...

Գլխ. բժիշկ - Պետք էլ չէ, մեր թանկագին բարեկամ, մենք ձեր գլխի շարժումն արդեն ընդունում ենք որպես ողջույնի նշան: Պառկեք հանգիստ և անշարժ: Թանկագին բարեկամներ, բժիշկներ, բուժքույրեր, մայրապետներ և հիվանդներ: Այսօր մեզ երջանիկ բախտ է վիճակվել՝ մեր հյուրընկալ հարկի տակ ընդունելու ժողովրդի

կողմից անսահմանորեն սիրված մի մարդու, բժշկության բնագավառի աշխատողների անդամաձևն բարեկամ, կարմիր խաչի և կարմիր մահիկի անխոնջ ջատագով ընկեր Շահեն Միրաքյանին...

Բարսեղյան - Վաղարշակ Պետրովիչ, վեցերորդ պալատի հիվանդը վատ է զգում:

Գլխ. բժիշկ - Քնաբեր տվեք: Մենք երջանիկ ենք, որ Շահեն Միրաքյանը քաղաքի բոլոր հիվանդանոցներից հատկապես մեր հիվանդանոցն է գերադասել...

Հովսեփ - Ես իմ ավտոյով բերեցի, Վաղարշակ Պետրովիչ...

Գլխ. բժիշկ - Եվ համոզված ենք, որ նրա ներկայությունն անդամ մեծ խթան կհանդիսանա շտապօգնության և հիվանդանոցի հետագա ծաղկման ու բարգավաճման համար: Ձեկուցում ենք ձեզ, թանկագին բարեկամ, որ մեր միավորումը սիստեմատիկաբար կատարում և գերակատարում է իր առաջադրանքները... Ահա մեր աշխատանքային գրաֆիկը: Խնդրում եմ ուշադրություն դարձնել կորագծին...

Շահեն - Ուստա Հովսեփ, ուստա Հովսեփ, էս ի՞նչ են անում, էս խելագարվում եմ...

Հովսեփ - Էսպիսի դիմավորումից ո՞վ չի խելագարվի: Շահեն ջան, եթե հարմար առիթ լինի, գլխավոր բժշկին ասա՝ թող ինձ նոր ավտո տա : Որ ասի չունենք՝ չհավատաս, պետպլանը ֆոնդ է իջեցրել...

Շահեն - Օհ, սիրտս: Ձեր ավտոն հի՞ն է, ինչ է...

Հովսեփ - Դե նորն ուրիշ է, Շահեն ջան... Ինչո՞ւ պետք է մեխանիկ փեսայիս հույսին ընկնեմ, ճիշտ չէ՞...

Շահեն - Ուրեմն, ուրեմն համաձայն եք... ձեռքս...

Հովսեփ - Դե որ քեզ նման մեծ մարդը քավոր է կանգնում...

Շահեն - Քավո՞ր, ե՞ս, մեկը լինի ինձ քավոր կանգնի... Չէ, չէ, ինչ քավոր, թիկունքս, թիկունքս... պաշտպան, պաշտպան, մեռնում եմ, ուշադրություն, թող հողն այրվի խուլիզանների ոտքերի տակ, մարդ է ձեր առջև, մարդ է ձեր առջև...

Գլխ. բժիշկ - Այո, այո, մի խանգարեք, ուստա Հովսեփ, ինչպես իրավացիորեն նշեց ընկեր Շահեն Միրաքյանը, մարդ է ձեր առջև և ավելին, գլխավոր բժիշկ: Մեր մեծ միավորումը զարգացման մեծ ճանապարհ ունի, և մենք, ընկեր Շահեն Միրաքյանի օգնությամբ, կվերացնենք այդ ճանապարհի խուրթերն ու խոչընդոտները: Նայեցեք ձեր շուրջը, սիրելի բարեկամ, տեսեք, թե շինարարները ինչպիսի աղբ են թողել իրենցից հետո, նայեցեք ձեր շուրջը...

Բարսեղյան - Վաղարշակ Պետրովիչ, նրան շարժվել չի կարելի,

Գլխ. բժիշկ - Շրջավարտի գործկումը մեղքը գցում է շինարարական տրեստի, իսկ շինարարական տրեստն էլ շրջավարտի գործկումի վրա, և ինչպես դուք իմաստուն կերպով նկատեցիք ձեր նախավերջին հաղորդման ժամանակ՝ «Մայլը տեղից չի շարժվում»: Ո՞վ պետք է պատասխան տա շրջապատի այս անբարեկարգ վիճակի համար: Նայեցեք ձեր շուրջը, թանկագին բարեկամ...

Բարսեղյան - Վաղարշակ Պետրովիչ, նրան շարժվել չի կարելի:

Գլխ. բժիշկ - Պայմանականորեն եմ ասում: Որտե՞ղ է մարդը և որտե՞ղ է նրա պարտքը...

Շահեն - *(Նվազ ձայնով)*: Ես այստեղ եմ...

Գլխ. բժիշկ - Այո, նա այստեղ է: Եվ ամեն ինչ լավ կլինի, ընկերներ: Հաջորդ հաղորդումների ժամանակ «Մարդը և նրա պարտքը» հանդեսը քննադատության շիկացած երկաթով կայրի շինարարական տրեստի կառավարիչ Չոբանյանին, շրջավարտի գործկումի բարեկարգման վարչության պետ Ծաղիկյանին, իմ ներքևի հարևան Սողոյանին, որը բացում է բոլոր ծորակները, որպեսզի ջուրը մեզ չհասնի...

Բարսեղյան - Մեր պալատները կապահովվեն անհրաժեշտ կահույքով...

Գլխ. բժիշկ - Քնաբեր տվեք... Օհ, կարծեցի դարձյալ վեցերորդ պալատի հիվանդի մասին ես ասում:

Բարսեղյան - Նա... նա այլևս ոչ մի բանի կարիք չունի... Վաղարշակ Պետրովիչ:

Գլխ. բժիշկ - Հիանալի է: Իսկ որտե՞ղ են պիոներները: Ընկեր ԼԿԵՄ կոմիտեի քարտուղար, ես պիոներներ չեմ տեսնում: Ընկեր ԼԿԵՄ կոմիտեի քարտուղար... բայց ես ԼԿԵՄ կոմիտեի քարտուղարին էլ չեմ տեսնում:

Բարսեղյան - Երևի գնացել է պիոներների ետևից...

Գլխ. բժիշկ - Ուրեմն Ի՞նչ անենք, սպասե՞նք, առանց պիոներական ողջունի ինչպե՞ս կլինի: Դուք ի՞նչ կարծիքի եք, ընկեր Շահեն Միրաքյան:

Հովսեփ - Կարծես թե ուշագնաց է, Վաղարշակ Պետրովիչ: Մի հատ ապտակ չհասցնե՞մ...

Գլխ. բժիշկ - Ինչ ես խոսում... Իսլամական երկրո՞ւմ ես, ինչ է... դա՞ ինչ հիմարություն է... Ապտակ տալ այդպիսի մարդուն...

Հովսեփ - Դրա մեջ ի՞նչ կա: Մեր հարևանն է, փոքր ժամանակ էնքան եմ տվել...

Գլխ. բժիշկ - Չի՞ շնչում:

Հովսեփ - Համարյա չի շնչում:

Գլխ. բժիշկ - Գուցե Ձեյթունի հիվանդանոց ուղարկենք: Չգիտեմ որտեղից են իմացել, անընդհատ զանգում են, թե այսօր հերթապահ հիվանդանոցը մենք ենք, ընկեր Շահեն Միրաքյանին մեզ ուղարկեք... Եթե չի շնչում, գուցե ուղարկենք պրծնենք:

Հովսեփ - Չէ, չէ, համարյա շնչում է...

Գլխ. բժիշկ - Եթե շնչում է, ուրեմն կպահենք... Նման հիվանդները փողոցներում թափված չեն: Կուլեգաներ, բարձրացրեք պատգարակը, զգույշ, հանդարտ, դրեք ուսերին, այդպես... տարեք վեցերորդ պալատ: Ինչպես հասկացա, այնտեղ տեղ է բացվել, այնպես չէ՞, բժշկուհի Բարսեղյան...

Բարսեղյան - Այո... իսկ գուցե կարմիր անկյո՞ւն տանենք...

Գլխ. բժիշկ - Ինչո՞ւ, արձան հո չէ: Տարեք վեցերորդ պալատ... շարժվեցինք, երեք, չորս...

(Ակորդեռնը սկսում է նվագել հանդիսավոր քայլեր):

Վերջացրեք, բժիշկ Ջաքարյան... ինքնագործունեության համերգ չէ... գնացինք...

ՊԱՏԿԵՐ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ

(Վեցերորդ հիվանդասենյակը: Չորս տեղանոց սենյակ: Երկու հիվանդ նստած են իրենց մահճակալներին: Երրորդին պատկած է մի ծերունի: Չորրորդի վրա պատկած է Շահեն Միրաքյանը):

1-ին - Սուս, թող քնի...

2-րդ - Ախր շատ հանգիստ է քնած: Ո՞վ գիտե, գուցե...

1-ին - Աստված հեռու պահի: Մի օրվա համար մեկը հերիք է:

2-րդ - Բայց բախտներս բերեց: Մեզ մոտ որ տեղ չազատվեր, ընկեր Շահեն Միրաքյանին բոլորովին ուրիշ տեղ կտանեին: Հետո ետևից խոսել չլինի, հանգուցյալը շատ էր խռոացնում:

1-ին - Այո, այո, զարմանալի օժտված մարդ էր, այդպիսի ձայնական հարուստ տվյալներով նա շատ առաջ կգնար... Հեռվից թվում էր, թե քառաձայն երգչախմբի և փողային նվագախմբի միացյալ փորձ է: Ես այդ գործերից լավ եմ հասկանում, խմբավար եմ եղել:

2-րդ - Ողորմի իրեն, ինչպես ասում են՝ իր երգը երգեց:

3-րդ - (Արթնանում է): Ո՞վ է երգում... մի քիչ բարձրացրեք ռադիոն, ես չեմ լսում:

2-րդ - Քո տունը չքանդվի, դեռ ուզում ես լսել, արդեն ինը ժամ է քնած ես:

3-րդ - Ութ կլինի:

2-րդ - Ասում եմ՝ ինը:

3-րդ - Ա՛յ ախպեր, ինձ հետ մի վիճիր, էլի, որ ասում եմ ութ, ուրեմն ութ: Ինձ ժամացույց - մամացույց ցույց մի տուր, ես տասը տարի է, ինչ յոզերի սիստեմով ներշնչելով քնում եմ ուղիղ ութ ժամ:

1-ին - Յոզերի սիստեմո՞վ:

3-րդ - Հա, ի՞նչ կա:

2-րդ - Եվ ուղիղ ութ ժա՞մ:

3-րդ - Իհարկե, եթե ինը ժամ քնեի, ինձ վաղուց հանել էին աշխատանքից:

1-ին - Ի՞նչ եք ասում: Ձեր աշխատանքը քնելու հետ է կապված:

3-րդ - Հա, գիշերային պահակ եմ: Յոզերի սիստեմով ինձ այնպես եմ ներշնչել, որ փոխարինողի գալուց ուղիղ մի ժամ առաջ վեր եմ թռչում:

2-րդ - Իսկ, ներեցեք, ձեր փոխարինողը յոզերի սիստեմին ծանոթ չէ՞:

3-րդ - Օգուտ չունի: Ցերեկային պահակ է: Վա՞յ, ես մեր Գերասիմին փոխել են: Հը՞: Էդ ե՞րբ տեղափոխեցին, որ ես չիմացա:

1-ին - Երբ որ քնած էիր յոզերի սիստեմով:

3-րդ - Չեմ հասկանում՝ լավացավ դո՞ւրս եկավ, թե ուրիշ պալատ են տարել:

2-րդ - Ուրիշ, ուրիշ տեղ տեղափոխեցին:

3-րդ - Բա սա ո՞վ է: Վայ, ծանոթ է, ես սրան շատ եմ տեսել: Երևի մեր մթերոդներից է, կամ էլ շրջիկ դասախոս... Չէ, հա, մեր խնամիներից կլինի... Սպասիր, է, որտեղ եմ տեսել...

1-ին - Ձեզ շատ մի տանջեք, Եփրեմ քեռի, Շահեն Միրաքյանն է:

3-րդ - Ի՞նչ, ո՞վ է, չի կարող պատահել, Շահեն Միրաքյա՞նը: Ընկեր Շահեն Միրաքյա՞նը: Այ քեզ բան: Ես նրան նամակ էի գրել: Չլինի ինձ համար է եկել: Վայ, ես քո ցավը տանեմ, ընկեր Շահեն Միրաքյան: Սպասել, սպասել ու քնել է, հա : Ախր նա ուրիշ մարդ է, է՛, ուրիշ, ախր անցյալ հաղորդման ժամանակ հենց էդ մասին էր խոսում: Ասում էր՝

«Լինենք հոգատար և ուշադիր, չմոռանանք, որ ամեն նամակի ետևում մարդ է կանգնած, կենդանի մարդ»: Վայ, ես քո կենդանի ցավը տանեմ :

2-րդ - Սուս մնա, Եփրեմ, հիվանդ է ընկեր Միրաքյանը:

3-րդ - Հիվանդ, ի՞նչ է պատահել, ձեզ մատաղ:

1-ին - Դեռ չեն պարզել: Բժիշկները խորհրդակցում են, Եփրեմ քեռի:

3-րդ - Պահո, հիվանդ: Էլ ուրիշ մարդ չկա՞ր: Ախր ես ասում էի, է՛, շատ էր ցավում մարդկանց համար: Որ խոսում էր, հոգոց հո չէր հանում, հոգոց հո չէր հանում, մարդու լաց էր գալիս: Հասկապես երբ ասում էր՝ «Դժբախտաբար մեր շրջապատում, մեր շրջապատում դեռևս կան մարդիկ...»: Ու հոգոց էր հանում...Մի՞ ըստ կոյիմանա: Մի՞ ըստն է:

1-ին - Դեռ պարզ չէ, խորհրդակցում են:

3-րդ - Որ խորհրդակցում են, ուրեմն սիրտն է: Ուրիշ բան լիներ, արդեն խիրուրդները բացել տեսել էին...

2-րդ - Է, կընտրես, հա... Եփրեմ...

3-րդ - Հնարելու ի՞նչ կա: Մեր գյուղացիներից մեկի մոտ ստամոքսի խոց էին կասկածել, բացել տեսել էին, որ հիանալի ստամոքս է: Ինչ անեն, ինչ չանեն, վերջը հանել էին կույր աղիքը, որպեսզի խոսակցություն չլինի: Հարևանս բողոքել էր վերահսկողության կոմիտե, մարդիկ քննել էին ու ապացուցել, որ էդ աղիքը իսկի կույր էլ չի եղել: Բա՞...

2-րդ - Վայ, Եփրեմ, Եփրեմ... չմեռնես դու:

1 - ին - Լռեցեք, խնդրում եմ, բավական է, հենց այնպես տեղի, անտեղի խոսում-ծիծաղում եք, իսկ ես մտատանջությունների մեջ եմ: Եթե ընկեր Շահեն Միրաքյանը այստեղ շարունակի պառկել, ո՞վ պետք է ղեկավարի «Մարդը և նրա պարտքը» հանդեսը, ո՞վ պետք է խոսի ժողովրդի հետ, հոգա նրա բազում ցավերը...

2-րդ - Ճիշտ որ, է՛, ուրեմն էլ «Մարդը և նրա պարտքը» չպետք է լինի:

3-րդ - Բա ես իմ նամակի պատասխանը ումի՞ց պիտի ստանամ:

1-ին - Լռեք, ի սեր աստծո, ես կարծես ինչ-որ ձայն լսեցի...

2-րդ - Ո՞վ էր, ի՞նչ էր ուզում...

3-րդ - Հը՞...

1-ին - Լռեցեք, ասում եմ:

(Լռություն):

Շահեն - (Փակ աչքերով մրմնջում է): Հաց...

2-րդ - Նա է, նա է, ի՞նչ ասաց...

1-ին - Կարծես թե ասաց՝ - «հաց»:

3-րդ - Հա՛ց, ասաց՝ հա՛ց: Մեռնեմ արևին, գիտի, որ այս տարի երաշտ էր, դրա համար էլ հացի մասին է մտածում: Հիվանդ ժամանակ էլ հանգիստ չունի: Ապահով մնա, ընկեր Շահեն Միրաքյան շան, մեր շրջանը հացի լավ բերք է ստացել...

1-ին - Ոչ, ոչ, նրան անհանգստացնում է այն խնդիրը, որ որոշ մարդիկ անփույթ են հացի նկատմամբ, թափում և փչացնում են: Հիշո՞ւմ եք ինչ ասաց նա նախավերջին հաղորդման ժամանակ, մինչև հիմա էլ, երբ հիշում եմ, մարմինս փշաքաղվում է: Ասաց. «Հացը սրբություն է, ով հացն է ոտնահարում, նա սրբությունն է ոտնահարում»:

2-րդ - Բայց կարծեմ թե սիրո մասին այդպես ասաց:

1-ին - Ինչ եք ասում, հացի մասին էր...

3-րդ - Ի՞նչ հացի, բոքո՞ւն...

1-ին - Ընդհանրապես, ընդհանրապես հացի: Ե՛վ բոքոնի, և՛ մատնաքաշի, և՛ լավաշի մասին...

2-րդ - Բայց ես քավորիս տանն էի լսում, ասաց. «Մերը սրբություն է, ով սերն է ոտնահարում, նա սրբությունն է ոտնահարում»:

1-ին - Չվիճենք, խնդրում եմ, ես հիանալի լսողություն ունեմ: Մի ժամանակ խմբավար եմ աշխատել:

2-րդ - Բայց ես քավորիս տանն էի լսում...

1-ին - Բարեկամ, թեկուզ ձեր զոքանչի տանը լսեիք, թեկուզ եղբոր, աներորդու, քեռու և փեսայի, դրանից էությունը չի փոխվում և չի փոխվում նաև «Մարդը և նրա պարտքը»:

2-րդ - Վայ քիչ է մնում հենց իրեն հարցնեմ... ընկեր Շահեն Միրաքյան...

3-րդ - Ի՞նչ ես անում, այ տղա:

2-րդ - Ընկեր Շահեն Միրաքյան, դուք հացի՞ մասին էիք ասում, թե՞ սիրո...

Շահեն - Հաց, մի կտոր հաց....

2-րդ - Տեսա՞ք...

1-ին - Հիվանդ մարդուց ի՞նչ կուզեիք...

(Շահենն արթնանում է):

Շահեն - Այս որտե՞ղ եմ ես... որտե՞ղ եմ ես...

1-ին - Հանգիստ եղեք: Հիվանդանոցում եք, ընկեր Շահեն Միրաքյան...

Շահեն - Հիվանդանոցո՞ւմ... Ի՞նչ հիվանդանոց... Ինչո՞ւ... Ախ հա, հիշեցի... սիրտս... ձեռքս... թիկունքս... Իսկ, իսկ որտե՞ղ են պիտներները...

2-րդ - Խեղճ մարդ... Ի՞նչ պիտներներ:

Շահեն - Ախ, հա՛... Իսկ իմ վիճակը ծա՞նր է...

1-ին - Գիտե՞ք, դեռ չեն որոշել, բժիշկները խորհրդակցում են:

3-րդ - Ընկեր Շահեն Միրաքյան, շատ - շատ ներողություն, իմ նամակը ստացե՞լ եք: Եփրեմ Քոլոզյան, Ալավերդուց: Որպեսզի մեր գյուղացիները գլխի չընկնեն, ստորագրել էի. Սիմոն Պետրոսյան...

1-ին - Վերջ տվեք, Եփրեմ քեռի, մարդը հիվանդ է...

3-րդ - Վայ, մարդը հիվանդ է, հո օրենքն էլ հիվանդ չե՞, ճիշտ չե՞մ ասում, ընկեր Շահեն Միրաքյան: Բա իմ հարևանն ինչ իրավունք ունի, որ իր արտաքնոցը բերել դրել է հենց իմ հողամասի կողքին:

Շահեն - Օհ, հենց ձեր հողամասի կողքի՞ն...

3-րդ - Երկու հազար մետր հող ունի, ուրիշ տեղ չգտա՞վ:

2-րդ - Եղբայր, հողամասն իրենը, արտաքնոցն իրենը, որտեղ կուզի՝ կղնի:

3-րդ - Եղա՞վ: Դե թող տանի իր ննջարանում դնի: Ճիշտ չե՞մ ասում, ընկեր Շահեն Միրաքյան: Ասում եմ՝ նրան ոնց որ պետք է ձեր հաղորդման մեջ մի լավ հույ տաք... հը՛ ...

1-ին - Ծիծաղելի բան եք ասում, Եփրեմ քեռի, մասնավոր արտաքնոցը հանդեսի հա՞րց է: «Մարդը և նրա պարտքն» է որոշելու, թե որտեղ պետք է տեղագրել...

3-րդ - Այո, բա ո՞վ: Եթե ես իմ ծաղիկներից հոտ եմ քաշում և բոլորովին ուրիշ հոտ եմ առնում, օրենքն ինձ չպիտի՞ պաշտպանի: Ճիշտ չե՞մ ասում, ընկեր Շահեն Միրաքյան: Բա դա եղավ մարդկություն՞ն:

Շահեն - Օհ... այ, այդտեղից էլ պետք է սկսել, Եփրեմ քեռի... դա ավելի շատ մարդկության, մարդկայնության հարց է: Բարոյական խնդիր է: Ձեր շրջանվետի գործկումի նախագահը Բեգլոյանը չէ՞ ...

3-րդ - Բեգլոյանն է, ընկեր Շահեն Միրաքյան... Մի երկու ամիս առաջ հեռուստացույցով հետը խոսում էիք...

Շահեն - Այո, այո, ես մի երկտող կգրեմ, նրան կտաք... Իմ կարծիքով նա կկարողանա այդ հարցը լուծել... Հիմա ձեռքիս գրիչ չկա... Օհ, գլուխս պտտվում է:

3-րդ - Գրի՞չ... Ես միշտ պահում եմ, ըհը, ընկեր Շահեն Միրաքյան ջան, ըհը, գրի... Եփրեմ Քոլոզյան... ճիշտ է, հա, ես Միմոն Պետրոսյան էի գրել, բայց դու գրի Եփրեմ Քոլոզյան...

Շահեն - Ախ, գլուխս, սիրտս... *(Գրում է):*

2-րդ - *(Առաջինին):* Ինչ աներես մարդ է, տո... մարդը հիվանդ մեռնում է, էլի էդ արանքում հաջողացրեց արտաքնոցի հարցը լուծել... Իսկ ես անհարմար եմ զգում իմ հեռախոսի համար խոսել: Մարդ ենք, չէ՞, թեև հերթի մեջ վաղուց առաջինն եմ... *(Բարձր):* Հաստատ գիտեմ, որ ընկեր Շահեն Միրաքյանը մի բռնակում կլուծի իմ հեռախոսի հարցը, բայց այս վիճակում ինչպե՞ս դիմեմ նրան, մարդ ենք, չէ՞ ...

Շահեն - Հերթում առաջինն եք և հեռախոս չե՞ն տալիս, ինչո՞ւ... գուցե համա՞ր չկա... Ահ, թիկունքս, թիկունքս... հիմա այն չէ...

2-րդ - Ինչո՞ւ, ձեզ է՞լ է թիկունք հարկավոր... Վայ, հազար ներողություն, չէի ուզում ձեզ անհանգստացնել, ո՞նց լսեցիք, ընկեր Շահեն Միրաքյան... Ոնց էլ իմաստուն ձևով իմացաք, որ թիկունքի հարց է: Որ թիկունք ունենայի՝ վաղուց էին դրել... Ախ, եթե դուք ինձ թիկունք դառնաք... , ,

Շահեն - Իսկ ո՞ր կայանն է, ընկեր...

2-րդ - Սուքիասյան: 55-ը:

Շահեն - 55-ը՞: Նոր կայան է, համար կունենան... եթե ողջ մնամ, սիրելի ընկեր...

2-րդ - Սուքիասյան...

Շահեն - Ձեզ համար կխնդրեմ մինիստրի տեղակալին...

2-րդ - Ողջ կմնաք, դա՞ ինչ խոսք է, ընկեր Շահեն Միրաքյան, որ դուք մեռնեք, բա մենք ի՞նչ անենք... Վայ, պատահաբար մոտս համ գրիչ կա, համ թուղթ: Հիմա կգրե՞ք...

Շահեն - Ի՞նչ եղան պիտոներները... oh, այսինքն բժիշկները... Տվեք, տվե՛ք, գրեմ...

(երկտող է գրում):

1-ին - (*Մեկուսի*): Ահավոր անտակտ մարդիկ են... Նողկալի է նայելը: Բայց ինչպես իմաստուններից մեկն է ասել «Անբարոյական մարդկանց շրջապատում բարոյական լինելը անբարոյականություն է»: (Բարձր): Սիրելի Շահեն Միրաքյան, ես ևս մի խնդրանք ունեմ ձեզ...

Շահեն - Եվ դու՞ ք... լսում եմ... ասեք, ասեք՝ քանի դեռ լսում եմ...

1-ին - Այն հարցերի համեմատությամբ, որ բարձրացնում և լուծում եք դուք, սա դատարկ բան է... կհամաձայնվեք տեղ հասցնել իմ խնդրանքը...

Շահեն - Չէ, լավ չեմ, լավ չեմ... ինչպես մեր կուրսեցի Տիգրանն էր սրամտում՝ երևի Գաբրիել հրեշտակապետին ներկայանալու ժամն է... Իսկ ինչ հարց է, բարեկամս...

1-ին - Իմ հարցը, ազնիվ ընկեր, կապված է այն էակի հետ, որին դուք շուտով ներկայանալու եք...

Շահեն - (*Սարսափած*): Գաբրիել հրեշտակապետի՞ն...

1-ին - Ոչ, ոչ, նրան կոչում են Վաղարշակ Պետրովիչ...

Շահեն - Գլխավոր բժի՞շկը:

1-ին - Այո: Ներեցեք, թեև ես մասնագիտությամբ շեֆ - խոհարար եմ, բայց էությամբ, արյունով, ինչպես ասում են՝ մտավորական մարդ եմ և հիվանդանոցի ճաշերը չեմ մարսում...

Շահեն - ճա՞շ, ճաշ... ճաշ...

1-ին - Տեսնո՞ւմ եք, դեռ չկերած, ձեր սիրտն էլ է խառնում, որովհետև մենք մտավորական մարդ ենք: Եվ ահա գլխավոր բժիշկը հրաժարվում է մշտական անցաթուղթ տալ տեղակալիս, որպեսզի նա ամեն օր ռեստորանից ուտեստներ բերի ինձ: Եվ ամեն մի ճաշը տեղակալիս, այսինքն մեր ընդհանուր եկամուտի վրա, երեք ռուբլի է նստում, որովհետև այդքան է պահանջում հիվանդանոցի պահակը:

Շահեն - Բայց չե՞ որ ժամը հինգից յոթը մուտքն ազատ է:

1-ին - Ճաշել հինգից հետո՞ ... Բայց չե՞ որ մենք մտավորական ենք: Ամբողջ քաղաքակիրթ աշխարհում մտավորականությունը ճաշում է ժամը երկուսին և ոչ ուշ... Ես կարծում եմ, դուք լսել եք աշխարհի մեծագույն իմաստուններից մեկի խորհուրդը՝ նախաճաշը ինքդ կեր, ճաշը կիսիր բարեկամիդ հետ, ընթրիքդ տուր թշնամուդ:

Շահեն - Ա՛յ, ես ոչ բարեկամ ունեմ, ոչ թշնամի...

1-ին - Ի՛նչ եք ասում, ամբողջ երկիրը ձեր բարեկամն է...

2-րդ, 3-րդ - Վայ, բա մենք ի՞նչ ենք, մենք ձեր բարեկամն ենք, ընկեր Շահեն Միրաքյան...

1-ին - Ուրեմն ի՞նչ, տեղ կհասցնե՞ք իմ խնդրանքը, սիրելի և մեծարգո ընկեր...

Շահեն - Այո, այո, իհարկե... Իսկ ձեր տեղակալը այսօր գալո՞ւ է... ճաշ բերելո՞ւ է...

1-ին - Եթե անցաթուղթ լինի, վաղը կբերի...

Շահեն - Վա՞ղը... Վաղը ուշ կլինի... ուշ կլինի...

1-ին - Ինչո՞ւ, ինչո՞ւ, ընկեր Շահեն Միրաքյան... ընկեր Շահեն Միրաքյան... ինչո՞ւ ուշ կլինի.

2-րդ - Ի՞նչ էս գոռում, մտավորական շեֆ -խոհարար, չե՞ս տեսնում, որ նորից ուշքը գնաց...

3-րդ - Սուս մնա, այ մարդ, սուս մնա...

1-ին - Իհարկե, սուս մնա, դուք ձեր արտաքննողի ու հեռախոսի հարցերը լուծեցիք, իսկ էս սուս մնամ... Երբեք... սուս չեմ մնա: Եվ հենց հիմա կկանչեմ հերթապահ բժշկին:

(Մեղմում է զանգի կոճակը: Նորից է զանգում երկար ու համառ. ներս է մտնում Մանվելը, խալաթով):

Մանվել - Բարև ձեզ:

1-ին - Օ՛, հարգանքներս, նորաթուխ շրջանավարտ, լսողության կողմից ինչպե՞ս եք:

Մանվել - Ու-ոչինչ...

2-րդ - Բա դուք խիղճ չունե՞ք, կես ժամ է զանգ ենք տալիս, դա՞ են ձեզ սովորեցրել վեց տարի, հա ...

1-ին - Մեծ-մեծ երդումներ են տալիս Հիպոկրատեսին:

Մանվել - Ոչ, ոչ, դուք երևի շփոթում կք, էս ոչ ոքի էլ երդում չեմ տվել:

1-ին - Ավելի վատ: Արդեն երդում էլ չեն տալիս... ծնողներն են երդում և ոչ միայն երդում տալիս ընդունվելիս էլ, ավարտելիս էլ... 3-րդ - Երանի մեզ... Մա էլ մեզ պիտի փրկի... Տղա ջան, կույր աղիքի տեղը գիտե՞ս:

Մանվել - Կույր աղիքի՞ ... Չէ, իսկ ի՞նչ կա...

3-րդ - Երանի մեզ...

2-րդ - Իսկ սրտի տե՞ղը:

Մանվել - Ինչո՞ւ չգիտեմ, սա չե՞ :

2-րդ - Փառք աստծո... մոտավորապես իմացավ: Այդ կողմերում է:

1-ին - Երիտասարդ բարեկամ, իսկ եթե հանկարծ անհրաժեշտություն լինի վիրահատություն կատարելու, կարո՞ղ եք:

Մանվել - Վիրահատություն՞ ւն... Ինչպե՞ս կարող եմ, ես հո վիրաբույժ չեմ:

1-ին - Օ՛, ուրեմն թերապև՞տ եք...

Մանվել - Ոչ, ինչ եք ասում:

2-րդ - Այ տղա, բա ի՞նչ ես, ռենտգենոլոգ ես, օնկոլոգ ես, էլ ի՞նչ կա: Թե՞ ուրոլոգ...

Մանվել - Մեխանիկ...

3-րդ - Ինչ ե՞ս...

Մանվել - Ավտոմեխանիկ:

2-րդ - Վայ, մեզ ձե՞ռ ես առնում, այ տղա, դու բժիշկ չե՞ս:

Մանվել - Չէ, ինչ եք ասում...

1-ին - Ուրեմն ինչո՞ւ ներս մտաք...

Մանվել - Ես Շահենին... Եղբորս մոտ եմ եկել, այստեղ չէ՞:

(Հիվանդները մի կողմ են քաշվում):

Վա՞յ, այստեղ է: Քնա՞ծ է: Շահեն, Շահեն ջան... Շահեն...

Բոլորը - Եղբա՞յրն եք... Մենք երևի դուրս գանք: Հա...

Մանվել - Չէր խանգարի, գիտե՞ք: Շահեն ջան, ախպեր ջան...

(Հիվանդները հեռանում են):

Շահեն - *(Մրմնջում է):* Մանվել... ո՞նց ես, Մանվել ջան...

Մանվել - Ես լավ եմ, քեզ ի՞նչ է եղել, մեծ ախպեր...

Շահեն - Ուստա Հովսեփին տեսա՞ր...

Մանվել - Հա...

Շահեն - Որ մեկ էլ տեսնես, ասա գլխավոր բժշկի հետ խոսեցի, նոր ավտոն նրան կտան...

Մանվել - Դե, գիտես ինչ, նրա հերն էլ... հիմա ասել էի, հա...

Շահեն - Մի ասա, Մանվել ջան, լավ մարդ է ուստա Հովսեփը... դե աղջիկ ամուսնացնելը հեշտ բան հո չի, մարդ է, հայր է, անհանգստանում է...

Մանվել - Մենակ թե դու շուտ լավացիր, Շահեն ջան, ամեն ինչ լավ կլինի... կարևորն այն է, որ ես ու Նազիկը սիրում ենք իրար: Նազիկն էլ չհասկանալով, որ իսկական հիվանդ ես, հիմար-հիմար դուրս է տվել քեզ մոտ... անհանգստացրել է քեզ...

Շահեն - Չե, ոչինչ, ոչինչ, բա հարևանը ո՞ր օրվա համար է... Մանվել ջան:

Մանվել - Մի լավ ջղայնացա վրան, հիմա պատի տակ կանգնած լաց է լինում:

Շահեն - Իզուր, իզուր, Մանվել... Կգնաս ու ներողություն կխնդրես: Ինչպե՞ս կարելի է: Գիտե՞ս, մի անգամ հեռուստատեսությամբ մի նյութ կարդացի մեր հանդեսում: Նշանավոր հոգեբաններից մեկը գրել էր, թե «Ուժգին սերը որոշ դեպքերում ուժգին լույսի պես մարդկանց շլացնում է, խանգարում սթափ նայել շրջապատին, մարդկանց և իրականությանը»: Երևի դա հենց այդ դեպքն է: Ուրախացիր, որ Նազիկը այդպես սիրում է քեզ,

Մանվել - Հա, Շահեն ջան... Մի բան եմ ուզում ասել...

Շահեն - Ասա... գուցե որևէ երկտո՞ղ է պետք քեզ, Մանվել:

Մանվել - Ի՞նչ, երկտողն ի՞նչ եմ անում... Ինձ երկտողը չի փրկի...

Շահեն - Հա՞, ներիր, ներիր, եղբայր, ի՞նչ էիր ուզում ասել...

Մանվել - Գիտես ինչ, շատ մտածեցի... դե առաջին օրն է, չիմացա, թե ինչ կարելի է, ինչ չի կարելի... Մի խոսքով որոշեցի... Մի խոսքով քեզ համար լավաշի մեջ փաթաթած տաք-տաք քյաբաբ եմ բերել: Կարո՞ղ է ուտես...

Շահեն - Ի՞նչ... քյաբա՞բ...

Մանվել - Ըհը... չի կարելի, հա՞...

Շահեն - Ո՞ր է, ո՞ր է, Մանվել ջան, ինչպե՞ս թե չի կարելի... իմ բարեկամ, իմ թշնամի, իմ ախպեր... Ո՞ր է քյաբաբը... Դու շրջվիր, հա՞, շրջվիր, խնդրում եմ...

Մանվել - Վայ, քեզ ի՞նչ պատահեց...

Շահեն - Թող... հանգիստ... ուտեմ... Մի նայի, հա՞... երկու օր է հաց չեմ կերել... այ հիմի... որ մեռնեմ... իսկի պետքս էլ չէ... Քանի՞ բաժին է...

Մանվել - Երկու, երկու բաժին է... ասացի տաք - տաք...

Շահեն - Խաբել են շան որդիք... բա սա... երկու բաժի՞ն է... հարկավոր է անզիջում... պայքար... սկսել այդ... այդ քյաբաբչիների դեմ... Թող հողն այրվի նրանց ոտքերի տակ...

Մանվել - *(Օրծաղում է)*: Այդքան զգացմունքով դեռ ելույթ ունեցած չկայիր, Շահեն ջան... Անուշ արա, էլի կբերեմ...

Շահեն - Վա՛յ... այս ի՞նչ պատահեց, Մանվել, Մանվել...

Մանվել - Ի՞նչ պատահեց...

Շահեն - Չի ցավում: Ոչ սիրտս է ցավում, ոչ թևս է ցավում, ոչ թիկունքս է ցավում... Մենակ ստամոքսս է ցավում, էլի քյաբաբ է ուզում...

Մանվել - Չնեղանաս, Շահեն ջան, գուցե ընդհանրապես ստամոքսդ է ցավացել սովից, կարծել ես թե սիրտդ է, հը՞... .

Շահեն - Ո՞վ գիտե... Հենց այդպես էլ եղած կլինի... Ախ, ինչ հրաշալի բան է կուշտ լինելը: Այո, չի սխալվել աշխարհի մեծագույն իմաստուններից մեկը, երբ ասել է, թե ավելի լավ է կուշտ լինել, քան քաղցած: Ես հիմա կդառնամ առողջ և առույգ, եթե ուտեմ նաև այս վերջին մոհիկանը... այսինքն քյաբաբը...

Մանվել - Հերիք է, մի բան պիտի խնդրեմ, Շահեն ջան:

Շահեն - Ի՞նչ... *(Մեկնուսի)*: Սուտ բան է, այս աշխարհում անշահախնդիր սեր չկա: Եվ ամեն ինչի համար պետք է վճարել, առավել ևս քյաբաբի համար:

Մանվել - Դու ինձ հետ պետք է գաս:

Շահեն - Ինչպե՞ս, այս շորերո՞վ, ինձ ո՞վ կթողնի, սիրելի Մանվել:

Մանվել - Եթե սիրում ես Նազիկին ու ինձ, եթե ուզում ես տեսնել մեր բախտավորությունը, պիտի դուրս գաս, Շահեն...

Շահեն - Էլի ի՞նչ է պատահել: Ուստա Հովսեփը նոր ավտոմեքենա էլ ստացավ, է՛լ ինչ է ուզում...

Մանվել - Ասում է, ասում է՝ ես քո հոր ու մոր երեսը տեսնել չեմ ուզում: Թե Շահենը կգա Նազիկին ուզելու, կտամ, թե չի գա՝ դու իմ աղջկա երեսը չես տեսնի:

Շահեն - Կներես, բայց դա արդեն ազահություն է, Մանվել: Ուշադրություն չե՞ս դարձրել բոլոր հեքիաթներում ու լեգենդներում չար ոգիները, կախարդ պառավներն ու վիշապները իրենց գոհերի առաջ միայն երեք պայման են դնում: Ընդամենը երեք պայման: Թե կատարեցիր՝ կփրկվես, թե չկատարեցիր՝ կգոհվես: Ես քո և Նազիկի երջանկության

համար նրա տան շիֆերների հարցը լուծեցի, արտասահմանյան նոր լվացարան գտա նրա համար, բաժանորդագրեցի հայկական հանրագիտարանին, միջնորդեցի, որ նոր ավտոմեքենա ստանա... Էլ ինչ է ուզում այդ մարդը: Մա քեզ մի հին հեքիաթ չի հիշեցնում: Հիմա էլ ոսկե ձկնիկի՞ն է ուզում իրեն ծառա ունենալ...

Մանվել - Ի՞նչ անեմ, Շահեն ջան, ձեռքն եմ ընկել... Սիրում եմ, ի՞նչ անեմ: Ուզում եմ ամուսնանալ, ի՞նչ անեմ... Դու չե՞ս սիրել, ի՞նչ է...

Շահեն - Ե՞ս... ես... Ինչո՞ւ ես այդ հարցը տալիս, Մանվել: Ես, այո, չեմ թաքցնի, սիրել եմ...

Մանվել - Ճի՞շտ: Բա ինչո՞ւ չամուսնացար:

Շահեն - Մերժեց, մերժեց, Մանվել...

Մանվել - Ինչպես թե: Ո՞վ կարող էր մերժել քեզ... Աչքովս էլ տեսնեմ, չեմ հավատա, ո՞վ կարող է մերժել Շահեն Միրաքյանին...

Շահեն - Նա, այն աղջիկը, որ նման էր հրեշտակի...

Մանվել - Եթե նա հրեշտակի նման էր, դու աստծո նման ես, Շահեն ջան: Նա քեզ չէ՞ր ճանաչում, ինչ է... հեռուստացույց չէ՞ր նայում:

Շահեն - Այն ժամանակ ես հեռուստատեսությունում չէի, եղբայր... Եվ նա ոչ թե հեռուստացույց էր նայում, այլ իմ շավարին, իսկ շավարիս աջ ծունկը կարկատած էր... համարյա նույն գույնի թելով, գիտե՞ս, բայց երևում էր: Եվ նա ասաց... ասաց... այս կարկատած շավարո՞վ ես ինձ պահելու...

Մանվել - Նա քեզ արժանի չի եղել, Շահեն ջան, մի ափսոսա... Եվ դու նրան չասացի՞ր, որ կարևորը մարդն է, որ շավարը միշտ էլ կարելի է փոխել...

Շահեն - Այն ժամանակ ես փոխել չէի կարող, եղբայր...

Մանվել - Հետո՞ ինչ, բայց հո կարո՞ղ էիր ասել...

Շահեն - Ասել էլ չէի կարող, սիրելի Մանվել, ամեն ինչի համար պետք է իրավունք ունենալ...

Մանվել - Շատ հետաքրքիր մարդ ես, Շահեն, ամբողջ աշխարհի հարցերը լուծում ես, բոլոր մարդկանց օգնում, իսկ երբ հերթը քեզ է հասնում...

Շահեն - Ախր նրանք հավատում են ինձ, ի՞նչ անեմ:

Մանվել - Ես ու Նազիկն էլ ենք հավատում քեզ, մեծ ախպեր, օգնիր մեզ, Շահեն ջան, հանուն մեզ, հանուն քո սիրո... Չէ՞ որ դու սիրել ես: Դու գիտես, թե ինչ է սերը... Հրեն սպասում է պատի տակ...

Շահեն - Սե՞րը...

Մանվել - Նազիկը...

Շահեն - Հա, բայց ես ինչպե՞ս դուրս գամ, Մանվել, դա բացառված է...

Մանվել - Պատուհանից...

Շահեն - Ինչի՞ց: Պատուհանի՞ց: Խելագարվե՞լ ես, ինչ է...

Մանվել - Եթե չգաս՝ կխելագարվեմ...

Շահեն - Բայց ինչպե՞ս ցատկեմ... երկու հարկ է... ես հո կասկադոր չե՞մ...

Մանվել - Սավաններով:

Շահեն - Ինչո՞վ... դու ինձ Կամոյի տե՞ղն ես դրել, ես իսկի աստիճաններով չեմ կարողանում իջնել...

Մանվել - Որ այդպես է, ես առանց սավանների ինձ կզգեմ պատուհանից...

Շահեն - Սպասիր, սպասիր, իենթ մարդ... Բեր սավանները, հավանաբար սրանցից մեկի մեջ փաթաթած էլ կթաղեք ինձ: Բեր... գոնե դրանք իրար հանգուցել գիտե՞ս...

Մանվել - Ես ռազմածովային նավատորմում եմ ծառայել...

Շահեն - Ի՞նչ է, այնտեղ սավաններ՞ը էիք կապում իրար...

Մանվել - Չէ, պարանների հետ գործ ունեինք...

Շահեն - Կամաց, այ տղա, կպատռես, ի՞նչ պատասխան եմ տալու հարևաններին:

Մանվել - Կախվիր, կախվիր, Շահեն...

Շահեն - Այո, երևի միակ փրկությունը կախվելն է... *(Պարանցին է փաթաթում):*

Մանվել - Ի՞նչ ես անում, իջիր, շուտ, հիմա կգան...

Շահեն - Գոնե, գոնե ես քյաբաբն էլ ուտեի, նոր...

Մանվել - Քյաբաբն ի՞նչ է, Շահեն ջան, հիմա ուստա Հովեփենց տանը քյուֆթա էլ կլինի, տոլմա էլ, խաշլամա էլ, խորոված էլ...

Շահեն - Ես գնացի... օ՛՛ֆ, ինչ խավար է...

Մանվել - Գնա, Շահեն շան, ես մի քանի լուսանկարներ հետո դռնից դուրս կգամ...

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՊԱՏԿԵՐ ԱՌԱՋԻՆ

(Հիվանդանոցի բակը: Շահենը տնքալուվ ցած է իջնում: Սավանե պարանը կարճ է, թրմփալուվ ցած է ընկնում):

Շահեն - Վախ, ոտքս...

Պահակ - Կանգ առ, ձեռքերդ վեր...

Շահեն - Ինչո՞ւ... ոտքս...

Պահակ - Ո՞նց թե ինչու... Գողություն ես անում ու հարցնում ես՝ ինչո՞ւ... Էս անտերն ինչո՞ւ չի վառվում...

Շահեն - Ես՝ գո՞ղ, ինչ եք ասում...

Պահակ - Բա որ գող չլինես, պատուհանից կիջնե՞ս... Վայ, էս ի՞նչ պատահեց, էս ինչի՞ չի վառվում էս անտերը...

Շահեն - Իսկ դա ի՞նչ է, լուցկի՞ է, թե՞ ձեռքի լապտեր...

Պահակ - Ձեռքի լապտեր է անտերը...

Շահեն - Մարտկոցը հո նստած չի՞...

Պահակ - Երեկ եմ փոխել, մի օրում նստե՞ց...

Շահեն - Տվեք տեսնեմ...

Պահակ - Հա, որ սա էլ տանես...

Շահեն - Ի՞նչ եք ասում, ընկեր... տվեք, տվեք... Ահա, հիմա ես կքանդեմ:

Պահակ - Բայց քո ձայնը շատ ծանոթ է, ո՞վ ես, հո մեր բժիշկներից չե՞ս:

Շահեն - Իսկ ձեր բժիշկներն, ի՞նչ է, սովորաբար պատուհանի՞ց են իջնում: Ահա, հիմա կվառենք... տեսա՞ք... Իսկ դուք ո՞վ եք:

Պահակ - Պահակն եմ, ով եմ... տուր տեսնեմ... Իսկ դո՞ւ ով ես... Վայ, ընկեր Շահեն
Միրաքյան... Աչքերիս հավատա՞մ... Ախր ձեզ ցերեկն էին բերել, ասում էին ծանր եք, էս
ն՞ր եք փախչում...

Շահեն - Հասկանում եք, մի կարևոր գործ կա, խոսք եմ տվել... պետք է գնամ... կներեք...

Պահակ - Իսկ ի՞նչ է, խիրուրդի հետ լեզու չգտա՞ր...

Շահեն - Ի՞նչ վիրաբույժ, ի՞նչ եք ասում...

Պահակ - Ինձնից ինչի՞ էք թաքցնում, ընկեր Միրաքյան, ես չգիտե՞մ, ինչ է, դու հո առաջինը
չես... Բա կարծում ես մեզ հենց էնպե՞ս են էստեղ կանգնեցրել... Բոլորն էլ
օպերացիայից հետո ուզում են փախչել: Էդպես է, ճար չեն ունենում, սկզբում խոսք են
տալիս, հերթն առաջ են գցում, իսկ հետո, կներես, ծկում են...

Շահեն - Ոչ, ոչ, ի սեր աստծո...

Պահակ - Սպասիր, սպասիր, էսօր հերթապահ խիրուրդն ո՞վ է... Հա, Ավանեսովը...
հասկացա... Հաստատ կփախչես... Էն օրն էլ սիսիանցի մի պառավի բռնեցի՝ անձրևի
ջրի խողովակով էր իջնում... Մեր էդ Ավանեսովը ամիս ու կես առաջ հանել էր նրա
երկկամներից մեկը ու էլ բաց չէր թողնում:

Շահեն - Ինչու, մյուսն է՞լ էր ուզում հանել:

Պահակ - Չէ, ուրիշ հարց կար... Խեղճ կինը աղաչում - պաղատում էր, թե թող տուն գնամ, չէր
թողնում: Ամեն անգամ հարցնում էր, թե՛ մայրի՛կ, քո հարազատները որտե՞ղ են, ինչի՞
չեն գալիս քո ետևից: Էդ ո՞նց էր, որ բերելուց քառասուն հոգով եկել էին...

Շահեն - Ուրեմն սկզբում ինչ - որ բան էին խոստացել, Հա՞...

Պահակ - Բա իհարկե: Դրա համար էլ բժիշկ Ավանեսովը փրփրել էր... Անամոթ մարդիկ են,
ասում էր, կարդալ չգիտե՞ն, ինչ է, չէ՞ որ հիվանդանոցի պատին մեծ - մեծ տառերով
գրված է «Պարտավորվել ես կատարիք»...

Շահեն - Հըմ... Սակայն իմն իրոք ուրիշ դեպք է... Ես կարևոր գործ ունեմ... Կներեք,
ցտեսություն...

Պահակ - Այսինքն ո՞նց թե ցտեսություն... Բա խալա՞ թը...

Շահեն - Ի՞նչ խալաթ... ախ, սա...

Պահակ - Այո, դա... պետական գույք է, չէ՛, տես, տասը տեղ կնքված է: Որ ամեն փախչող մի
խալաթ տանի, ո՞ւր կհասնի... Էս երկիրն անխալա՞ թ մնա:

Շահեն - Ես կբերեմ, հավատացնում եմ, հորեղբայր, դուք հո չե՞ք թողնի, որ ես շապիկ - վարտիքով փողոց դուրս գամ... Վաղն առավոտյան կուղարկեմ, հավատացնում եմ, այնպիսի գործ է, որ... Ես պետք է օգնեմ մեկին, մի ընտանիքի:

Պահակ - Օգնե՞ս: Բա էլ ո՞ր ես հեռու գնում:

Շահեն - Հեռու չէ, հեռու չէ, հրապարակի մոտ է... Այսինքն՝ ի՞նչ իմաստով եք ասում...

Պահակ - Էն իմաստով, ընկեր Շահեն Միրաքյան, որ ինձնից շատ օգնության կարիք է աշխարհում ոչ ոք չունի:

Շահեն - Խնդրեմ, խնդրեմ, գրեք խմբագրությանը, մենք կգրադվենք...

Պահակ - Ի՞նչ գրեմ, երբ հրես քեզ արդեն բռնել եմ...

Շահեն - Օհ, տեր աստված, ի՞նչ եք ուզում, հորեղբայր...

Պահակ - Ասեմ, ասեմ, ընկեր Միրաքյան ջան... Խնդրում եմ խոսես, որ ինձ ցերեկային պահակ նշանակեն...

Շահեն - Իսկ ի՞նչ նշանակություն ունի ցերեկը, թե գիշերը...

Պահակ - Բա եղա՞վ: Բա քեզ սազե՞ց: Ամբողջ աշխարհին խորհուրդներ ես տալիս ու էդ հասարակ բանը չե՞ս հասկանում... Գիշերվա աշխատանքն ի՞նչ է... Մարդ չգիտի էլ ոնց ասի... Դե ասենք հիվանդանոցից փախչողներից ի՞նչ օգուտ, եթե միջոցներ ունենային, չէին փախչի, էլի... Պահակների օգուտը հիվանդներին տեսնելու եկողներից է գալիս... Հասկացա՞ր... Մեկն, օրինակ, գալիս է, թե թող գնամ իմ հիվանդին տեսնեմ: Ասում ես՝ չեմ կարող, պրոֆեսորն էստեղ է... նա էլ ասում է...

Շահեն - Պարզ է... Բայց ես չեմ կարող նման խնդրանքով դիմել, ես իրավունք չունեմ...

Պահակ - Խալաթը հանիր...

Շահեն - Ինչպե՞ս...

Պահակ - Ինչպես ուզում ես՝ հանիր... Ես էլ իրավունք չունեմ թողնելու, որ դու պետական գույքը տանես... Էդպես է...

Շահեն - Համոզեցիք... Կխոսեմ... Միայն թե թողեք խալաթով գնամ, անհարմար է...

Պահակ - Տար, տար: Էդ խալաթներն առանց էդ էլ դուրս են գրված: Մենակ թե տղամարդու խոսք, հա՞ ...

Մանվելի ձայնը - Շահեն, որտե՞ղ ես, Շահեն...

Շահեն - Եկա, եկա, ա՛խ, ոտքս...

Պահակ - Չմոռանաս, հա՛ ...

ՊԱՏԿԵՐ ԵՐԿՐՈՐԴ

(Ուստա Հովսեփի տունը: Սովորական սենյակ: Դատարկ սեղան: Ներս և մտնում Նազիկը, Մանվելը և Շահենը):

Շահեն - Մանվել՞,

Մանվել - Հա, Շահեն ջան...

Շահեն - Իսկ որտե՞ղ են... խաշլաման, խորովածը... ուստա Հովսեփը...

Մանվել - Նազի՞կ...

Նազիկ - Ես ի՞նչ եմ հասկանում, է՛, կարծես թե մի քանի անգամ ամուսնացել եմ...

Մանվել - Չէ, ես եմ ամուսնացել մի քանի անգամ...

Նազիկ - Չէ, ես եմ ամուսնացել...

Շահեն - Այ Մանվել, քանի անգամ ասացի՝ էն քյաբաբը ուտեմ...

Նազիկ - Շահեն ջան, քեզ ի՞նչ է պատահել, առավոտվանից անընդհատ ուտելու մասին ես խոսում: Բավական է, էլի: Ուտեմ, հա ուտեմ, ուտեմ, հա ուտեմ... Արդեն կեսգիշեր է: Մինչև հիմա չկշտացա ր...

Շահեն - Ե՞ս... Ե՞ս...

Նազիկ - Չէ, ես... հեռուստատեսությամբ երբ ելույթ ես ունենում, բոլորը կարծում են, թե թևեր ունես, հրեշտակ ես, թե դու սովորական մարդ չես, ինչպես փոքր ժամանակ մենք մեր ուսուցիչներին էինք համարում: Թե դու ոչ հաց ես ուտում, ոչ ջուր ես խմում, ոչ էլ սովորական մարդկանց նման կարող ես փռշտալ կամ քորել թիկունքդ...

Մանվել - Նազիկ... Նազիկ...

Նազիկ - Իսկ դու առավոտվանից սկսած միայն ուտելու մասին ես խոսում: Կներես, բայց դու տարրական որկրամոլ ես և էգոիստ:

Մանվել - Նազիկ... ամեն չափ ու սահման անցար... Եթե դու մեզ հետ այդ տոնով ես խոսելու,
 հենց հիմա ետ եմ դառնում...

Նազիկ - Խնդրեմ:

Մանվել - Կողջաս՝ ուշ կլինի...

Նազիկ - Ես արդեն զոջում եմ, որ կյանքս քեզ հետ եմ կապելու...

Մանվել - Վայ, քեզ ի՞նչ պատահեց, դրսում ուրիշ բաներ էիր ասում... Ասենք, հա՛, դաշտը
 հիմա քոնն է... ուստա Հովսեփի դաշտից ես խոսում...

Շահեն - Վերջ տվեք: Անհարմար է: Մենք պաշտոնական պատվիրակություն ենք, Մանվել: Եվ
 պետք է արժանապատվությամբ պահենք մեզ: Կանչիր հորդ, Նազիկ:

Նազիկ - Այ դա ուրիշ հարց է: Հիմա, Շահեն ջան...

(Բացում է դուռը):

Հայրիկ, հայրիկ...

(Ներս է մտնում Հովսեփի):

Հովսեփ - Վահ, բարև ձեզ... բարև, Շահեն...

Շահեն - Բարև, ուստա Հովսեփ...

Հովսեփ - *(Մոռյլ):* Ի՞նչ է պատահել, ինչո՞ւ եք եկել...

Շահեն - Ինչպե՞ս թե, դուք չգիտե՞ք, ուստա Հովսեփ: Մանվել լ...

Մանվել - Նազիկ՞...

Նազիկ - Հայրիկ՞...

Հովսեփ - Հապա դու մի դուրս գնա: Դո՞ւ ինչ գործ ունես այստեղ:

Նազիկ - Հայրիկ, բայց չէ՞ որ...

Հովսեփ - Դուրս, անմիջապես...

Նազիկ - Մակայն սահմանադրությամբ... «Մարդը և նրա պարտքը» հանդեսից բոլորին էլ
 հայտնի է...

Հովսեփի - Այս տունն էլ իր սահմանադրությունն ունի: Եվ տան տերն էլ ես եմ: Անմիջապես՝
ննջարան:

Նազիկ - *(Հեկեկում է):* Լավ, ես կգնամ...

(Դուրս է գնում):

Շահեն - Ուստա Հովսեփի, բայց դուք իրո՞ք չգիտեք, թե մենք ինչի համար ենք եկել:

Հովսեփի - Գիտեմ, Շահեն, բայց կարգն այդպես է... ես պիտի զարմանամ...

Շահեն - Ախ, հա, ուրեմն կարգն է այդպես... լավ... է, ինչպե՞ս եք, ուստա Հովսեփի...

Մանվել - *(Շշուկով):* Առաջ անցիր, Շահեն ջան...

Շահեն - Ահա թե ինչ, ուստա Հովսեփի, քանի որ մենք էլ գիտենք, դուք էլ գիտեք, թե ինչի
համար ենք եկել այստեղ, եկեք ավելորդ ձևականությունների ետևից չընկնենք... մի
բաժակ բան տվեք, խմենք, մի կտոր հաց տվեք՝ ուտենք և համարենք, որ...

Հովսեփի - Չէի սպասում, Շահեն, ուրեմն էլ ո՞ր մնացին մեր պապերի սովորությունները, ոնց
որ դու էիր ասում հեռուստացույցով մի ամիս առաջ, դարերից եկող մեր
սովորությունները: Դու դրանք ավելորդ ձևականություններ է՞ր ես համարում... Իսկ ես
էդպես չեմ մտածում:

Շահեն - Չէ, բայց դե, եթե, ասենք, սեղանը գցված լիներ, ինչի՞ն կխանգարեր...

Հովսեփի - Ոչ մի դեպքում, այդպիսի կարգ չկա:

Շահեն - Մանվել՞:

Մանվել - Առաջ անցիր, առաջ անցիր, Շահեն...

Շահեն - Առաջ անցնեմ, ի՞նչ անեմ, չե՞ս տեսնում, որ ոչ մի հեռանկար չկա...

Մանվել - Շահեն ջան...

Շահեն - *(Հառաչելով):* Լավ: Ուստա Հովսեփի, խոսենք, ինչպես կարգն է, Մանվելը...

Հովսեփի - Մանվելն ո՞վ է...

Շահեն - Ինչպե՞ս թե ով է, մեր Մանվելը...

Հովսեփի - Հասկացանք, ասա տեսնեմ, ո՞վ է...

Շահեն - Ախ, կարգն է այդպես, հա՞...

Հովսեփի - Հա...

Շահեն - Ուրեմն մեր Մանվելը, այսինքն՝ Մանվել Ասատուրի Բեգլարյանը, ծնված Երևանում, 1958 թվականին, ավարտել է ավտոտեխնիկումը և աշխատում է որպես ավտոմեխանիկ: Կոմերիտական է... Արտասահմանում կամ բանտարկված ազգականներ չունի... Ուրիշ հարցեր... հարցեր չկա՞ն...

Հովսեփի - Իսկ հայրն ո՞վ է:

Շահեն - Քո հարևան Ասատուրն է: Այս, հա, ի տարբերություն իր հոր, Մանվել Բեգլարյանը չի ծխում, չի խմում...

Մանվել - Առաջ անցիր, Շահեն...

Շահեն - Չի խմում և չի ծխում և խնդրում է ձեր աղջկա ձեռքը...

Մանվել - Այո...

Հովսեփի - Չեմ հասկանում, ի՞նչ աղջիկ, մեր տանը ամուսնացնելու աղջիկ չկա:

Մանվել - Ոնց թե չկա, բա Նազիկն ի՞նչ է...

Շահեն - Սուս, Մանվել: Երևի կարգն է այդպես...

Հովսեփի - Նազիկ՞ կը... Նազիկը դեռ երեխա է, նրա ամուսնանալու ժամանակը չի...

Նազիկ - (*Ներս է մտնում*): Ո՞վ է երեխա, իսկի էլ երեխա չեմ...

Հովսեփի - Երեխա ես, հեռացիր աչքիցս...

Նազիկ - Ուզում եմ հեռանամ, չես թողնում...

Հովսեփի - Գնա, ասում եմ, խոսքը մեկ անգամ կասեն... մեծ աղջիկ ես...

Շահեն - Ձեր տեքստի մեջ հակասություն կա, ուստա Հովսեփի, մեկ ասում եք՝ երեխա է, մեկ էլ՝ թե մեծ աղջիկ է...

Հովսեփի - Իմ աղջիկն է, ինչ ուզեմ՝ կասեմ: Մի խոսքով՝ հիմա մենք մտադիր չենք ամուսնացնելու մեր աղջկան...

Շահեն - Ուրեմն սեղան չե՞ք բացելու...

Մանվել - Ուստա Հովսեփի, այնպես արեք, որ հետո մեկ - մեկ թողնեմ մեր տուն գաք՝ ձեր աղջկան տեսնելու...

Շահեն - Մանվելն իրավացի է, ուստա Հովսեփի, զուր տեղը հարաբերությունները մի սրեք:
Խաշլաման բերեք...

Հովսեփ - Ի՞նչ խաշլամա...

Շահեն - Խաշլաման եմ ասում, ներեցեք, բերեք այսպես անենք: Մանվելը թող մատանի նվիրի
Նազիկին, իսկ խորովածը...

Հովսեփ - Ի՞նչ խորոված...

Շահեն - Խորոված եմ ասում, ներեցեք, իսկ հարսանիքի մասին հետո կպայմանավորվենք:
Մանվել, տուր մատանին...

Նազիկ - *(Գլուխը դուրս հանելով)*: Մատանին իմ մատին է...

Շահեն - Տեսնո՞ւմ եք, ուստա Հովսեփ...

Հովսեփ - Ոչ մի դեպքում: Էդպիսի կարգ չկա: Ո՞վ է տեսել, որ մի անգամ ուզելով նշանեն
աղջկան... Էս անգամ կմերժենք, մի անգամ էլ կգաք՝ կմերժենք, իսկ հետո
կհամաձայնվենք, ինչպես որ մեր պապերի սովորությունն է...

Մանվել - Վերջ, այլևս համբերություն չկա, չնեղանաք, ուստա Հովսեփ, բայց ես այս բոլորի
մասին գրելու եմ «Մարդը և նրա պարտքը» հանդեսին...

Հովսեփ - Ինչ ես անելո՞ւ...

Մանվել - Գրելու եմ: Սա ի՞նչ բյուրոկրատական վերաբերմունք է սիրող սրտերի նկատմամբ,
ինչո՞ւ եք արհեստականորեն ձգձգում մեր երջանկությունը, ինչո՞ւ չեք թողնում
ընտանիք կազմենք: Էնգելսն ասել է, թե ընտանիքը պետության հիմքն է: Դուք, դուք
փաստորեն խարխալում եք պետության հիմքերը, ուստա Հովսեփ...

Շահեն - Ապրես, Մանվել, հիանալի էր... դու կգրես, ես էլ կկարդամ:

Հովսեփ - Վայ, այ տղա, դու որտեղացի ես...

Մանվել - Երևանից...

Հովսեփ - Ծնողներդ, ծնողներդ...

Մանվել - Ձեր գյուղից...

Հովսեփ - Ամեն ինչ պարզ է: Ձեզանից ամեն ինչ կարելի է սպասել: Լավ, ես էլ մարդ եմ, ես էլ
սիրտ ունեմ, մյուս անգամ որ գաք՝ գուցե թե համաձայնվեմ...

Շահեն - Ուռա, մի առարկիր, Մանվել, հարգենք մեր պապերին: Վաղը կգանք, ինչպես հարկն է: Իսկ հիմա, ուստա Հովսեփ, արժե սեղանի շուրջը նստել և նշել, որ մեր առաջին պաշտոնական բանակցություններն անցան ջերմ, բարեկամական մթնոլորտում, այդպես չէ՞ ... Բերեք, բերեք սեղանը...

Հովսեփ - Ի՞նչ սեղան:

Շահեն - Մանվել... խաշլաման, քյուֆթան, խորովածը...

Հովսեփ - Վերջացրեք, եղբայր, ըստ մեր պապերի ավանդության...

Շահեն - Ուրեմն եղա՞մ վ... Ի՞նչ տգետ և հետամնաց մարդիկ են եղել մեր պապերը... ես չեմ ուզում... անձամբ ես հրաժարվում եմ իմ պապից...

(Ուշագնաց է լինում):

Մանվել - Ի՞նչ պատահեց, Շահեն, Շահեն...

Հովսեփ - Վայ, շտապօգնություն զանգահարի, այ տղա... թյո՛ւ, ինչ եմ ասում, բռնիր, բռնիր, տանենք ավտոմեքենայի մեջ դնենք... Սրան ի՞նչ պատահեց, այ մարդ...

ՊԱՏԿԵՐ ԵՐՐՈՐԴ

(Հիվանդանոցի նույն մուտքի մոտ: Հովսեփն ու Մանվելը պատգարակով իջեցնում են Շահենին: Նազիկը ուղղում է Շահենի ծածկոցը):

Հովսեփ - Հերթապահ բժշկին ձայն տամ... *(Գնում է):*

Նազիկ - Շահեն, Շահեն, մի բառ ասա, խնդրում եմ, մի սպանիր մեզ: Բացիր աչքերդ, խոսիր, մի բառ ասա, անգութ...

Շահեն - Ի՞նչ բառ...

Նազիկ - Նա խոսեց, խոսեց...

Մանվել - Շահեն ջան, անցա՞մ վ, փառք աստծո, ո՞նց ես, Շահեն ջան...

Շահեն - Դու չխոսես, դու, դու... ստախոս... խաշլամա...

Մանվել - Ես ի՞նչ անեմ, է՛, որ նրանց պապերի սովորությունը այդպես է:

Շահեն - Գոնե քյաբաբը տեսնես պալատում մնացած կլինի՞...

Նազիկ - էլի ուտելու մասին սկսեց...

(Հայտնվում են Հովսեփն ու Բարսեղյանը):

Բարսեղյան - Ընկեր Հովսեփ, բայց ի՞նչ նշանակություն ունի նրան տեսնելը: Մեզ մոտ տեղ չկա: Տարեք Ջեյթունի հիվանդանոց, տարեք Մարաշ, Մալաթիա, հանրապետական... Ըստ որում ձեզ էլ պետք է հայտնի լինի, որ հատկապես վերջին տարիներին աննախընթաց վերելք է ապրել առողջապահական օբյեկտների շինարարությունը... Կառուցվել և կառուցվում են նոր հիվանդանոցներ, պոլիկլինիկաներ, առողջարաններ և պանսիոնատներ... Մահճակալների թիվը աճել է երեք հարյուրով...

Նազիկ - Ո՞ր թվականի համեմատությամբ... ընկեր տեղկումի նախագահ...

Բարսեղյան - Կարծեմ անցյալ տարվա համեմատությամբ...

Հովսեփ - Բա որ էդքան աճել է, հիմա էս մարդու համար մի տեղ չկա՞:

Բարսեղյան - Ոչ: Տեսությունը մի խառնեք պրակտիկայի հետ: Հո միայն մահճակալները չե՞ն աճում... Եվ մի մոռացեք, որ մեզ մոտ բուժումը ձրի է... Իսկ ձրի բանից ո՞վ կիրաժարվի... նույնիսկ որոշ մարդիկ չեն կարողանում հրաժարվել և իրենց մայրիկներին, հայրիկներին, եղբայրներին, զոքանչներին ու աներներին իրենց կանանց թելադրանքով ցմահ տեղավորում են հիվանդանոցներում: Հասկանալի՞ է, ուստա Հովսեփ, կանանց դա շատ է դուր գալիս: Այնպես որ ոչ մի ձրի, այսինքն, ազատ մահճակալ չկա:

Մանվել - Ես կվճարեմ:

Բարսեղյան - Ի՞նչ եք ասում, երիտասարդ, մեզ մոտ բժշկությունը ձրի է: Ուստա Հովսեփ, իմացեք, թե ո՞րն է հերթապահ հիվանդանոցը և ուղիղ այնտեղ տարեք:

Հովսեփ - Բա որ ճանապարհին մի բան պատահի, բժշկուհի...

Բարսեղյան - Եթե պատահելու է, ուստա Հովսեփ, թող հենց ճանապարհին էլ պատահի... Իսկ եթե մենք ընդունենք ու մեզ մո՞տ պատահի... Մտածե՛լ ես... Այդ ժամանակ, մնաս բարո՞վ, պարզևատրություն, մնաս բարով, տասներեքերորդ աշխատավարձ...

Մանվել - Ներեցեք, բայց ամեն հիմնարկ - ձեռնարկություն բնական կորուստների թույլատրելի չափ ունի... ձեզ մոտ չկա՞, ինչ է... Կոնյակի գործարանում, օրինակ... կամ ասենք դատարկ շշերի բազայում...

Բարսեղյան - Մենք մեր բնական կորուստների պլանը գերակատարել ենք, երիտասարդ... Մեզ մոտ բոլոր ցուցանիշները գերակատարված են...

Հովսեփ - Բա հիմա ի՞նչ անեմ... Ախր մեղք է, շատ լավ հիվանդ է...

Բարսեղյան - Օհ, ուստա Հովսեփ, որտեղի՞ց գտաք ձեր այդ լավ հիվանդին...

Հովսեփ - Փողոցում ընկած էր, բժշկուհի...

Բարսեղյան - Գուցե հարբա՞ծ է...

Հովսեփ - Չէ, հոտ քաշեցի... Ու որ հոտ քաշեցի, մոտիկից նայեցի երեսին և մեկ էլ տեսնեմ զարմանք մի բան: Այնքան նման է հեռուստատեսության մեր հաղորդավար Շահեն Միրաքյանին...

Բարսեղյան - Ո՞ւմ...

Հովսեփ - Շահեն Միրաքյանին...

Բարսեղյան - Երևի շատ եք հոգնել, ուստա Հովսեփ, Շահեն Միրաքյանին առավոտյան կարծեմ դուք բերեցիք հիվանդանոց ձեր ավտոմեքենայով...

Հովսեփ - Ինչը ճիշտն է ճիշտը, բժշկուհի, բայց ոնց որ սա էլ է Շահեն Միրաքյանը... Մոտ եկեք, տեսեք, էլի, մոտ եկեք, վայ, չի կծի...

Բարսեղյան - Շփոթել եք, շփոթել եք, դա անհնարին է...

Հովսեփ - Եկեք, եկեք, տեսեք...

Բարսեղյան - Ընկեր Հովսեփ, տեսնեմ էլ, չեմ հավատա, ես ձեզ հայերեն եմ ասում, ընկեր Շահեն Միրաքյանը պատկած է վեցերորդ պալատում:

Հովսեփ - Դե ո՞նց ասեմ, երևի պատկած է եղել, բայց հիմա հրեն պատգարակին է պատկած...

Բարսեղյան - Ծիծաղելի բաներ եք ասում, ընկեր Հովսեփ, ուրեմն ձեր կարծիքով աշխարհում երկո՞ւ Շահեն Միրաքյան կա: Շատ չի՞ լինի... Տարեք Զեյթունի հիվանդանոց, մեզ մոտ տեղ չկա...

Հովսեփ - Ասում եմ՝ Շահեն Միրաքյանն է... տեսեք, էլի...

Բարսեղյան - Սա ինձ կխելագարեցնի: Լսեք, ուստա Հովսեփ, Շահեն Միրաքյանը վեցերորդ պալատում է... Ես հենց հիմա գնում եմ նրա ետևից, որպեսզի բժշկական կոնսիլիում տանեմ, նրան սպասում են... Հիմա մենք պետք է լրիվ մաքրենք նրա ստամոքսը, որովհետև կասկածներ կան, թե...

Շահեն - Ոչ մի դեպքում, խնայեցեք ինձ: Հանուն ձեր բոլոր սրբությունների, իմ ստամոքսին ձեռք չտաք, իմ ստամոքսի ի՞նչն էք ուզում մաքրել, փողոցները մաքրեք, ձեր բակը մաքրեք, իմ ստամոքսը լցնել է պետք...

Բարսեղյան - Այ քեզ բան, նրա ձայնն է, նրա ձայնն է...

Հովսեփ - Բա որ ասում էի...

Բարսեղյան - Ընկեր Շահեն Միրաքյան... Դուք եք, իսկապե՞ս դուք եք... Ինչպե՞ս եք դրսում հայտնվել... Որտեղի՞ց գտաք նրան, ուստա Հովսեփ... Դե, արագ, առանց ժամանակ կորցնելու դեպի գլխավոր բժշկի առանձնասենյակը...

Շահեն - Ոչ, ոչ, նախ մեր պալատը... Մի բռնեմ... Քյաբաբը...

Բարսեղյան - Դեպի գլխավոր բժշկի առանձնասենյակը, ուստա Հովսեփ...

Շահեն - Ի սեր աստծո, բժշկուհի, եթե այդպես է՝ թողեք սուն գնամ... Ես առողջ եմ: Շնորհակալություն, բժշկուհի, մնաք բարով, իմ կողմից բարևեք ձեր գլխավոր բժշկին, բժիշկներին, քույրերին և եղբայրներին... այսինքն մայրապետներին...

Բարսեղյան - Այդ ո՞ւր, ընկեր Շահեն Միրաքյան...

Շահեն - Տուն, սուն...

Բարսեղյան - Ի՞նչ եք ասում, ձեզ շարժվել չի կարելի: Ձեր վիճակը դեռևս պարզ չէ: Ձեզ է սպասում բժիշկների գլխավոր խորհուրդը:

Շահեն - Պետք չէ, խնդրում եմ...

Մանվել - Բժշկուհի, նա մեր բարեկամն է, ես կամաց-կամաց կտանեմ...

Բարսեղյան - Նա մեր ամբողջ ժողովրդի բարեկամն է:

(Բացում է դուռը):

Պատգարակը ներս բերել:

(Դուրս են գալիս նույն չորս բժիշկները: Շահենին պատկեցնում են պատգարակի վրա: Նա դիմադրում է, բայց անօգուտ: Շահենը լաց է լինում):

Մանվել - Ոչինչ, ախպեր ջան, դիմացիր, բժշկությունը շատ լուրջ գործ է:

Բարսեղյան - Ընկեր Շահեն Միրաքյան, մի հուզվեք, ձեզ հուզվել չի կարելի: Հիմա ձեր յուրաքանչյուր հուզումը անմիջապես ազդում է սրտի վրա: Այո: Թեև չէի ասի, թե տեղն առանձնապես հարմար է, բայց ես մի խնդրանք ունեմ ձեզ: Կարելի՞ է...

Շահեն - *(Արցունքները սրբելով):* Լսում եմ...

Բարսեղյան - «Արմենիա» ռեստորանի դիրեկտորը պատահաբար ձեզ ծանոթ չէ՞:

Շահեն - Մաշիկյա՞նը, ծանոթ է, ի՞նչ կա...

Բարսեղյան - Գիտե՞ք ինչ, ընկեր Շահեն Միրաքյան, տղաս թեկնածուական է պաշտպանելու, ուզում ենք բանկետը երկնագույն սրահում անել...

Շահեն - Ինչ եք ասում, իսկ ի՞նչ թեմա է...

Բարսեղյան - Ծիրանի հյուրի բարերար ազդեցությունը աղետամոքսային տրակտի որոշ խանգարումների դեպքում...

Շահեն - Ծիրանը լավ բան է, եթե այստեղից ողջ դուրս գամ՝ կխոսեմ:

Բարսեղյան - Դուրս գալու հարկ չկա, ընկեր Շահեն Միրաքյան, գլխավոր բժշկի կաբինետում քաղաքային հեռախոս կա...

Շահեն - Իրո՞ք: Ուրեմն ամեն ինչ հիանալի է...

ՊԱՏԿԵՐ ՉՈՐՐՈՐԴ

(Գլխավոր բժշկի առանձնասենյակը: Նստած են գլխավոր բժիշկն ու երկու պրոֆեսորներ, նրանցից մեկը միտտանի է):

Գլխ. բժիշկ - Կրկին ու կրկին հիշեցնում եմ, կոլեգաներ, բացառիկ ուշադրություն: Մեր կենտրոնական խնդիրը պետք է լինի ստույգ ախտորոշումը:

1-ին պրոֆ. - Կենտրոնական ասացիք, հիշեցի, Վաղարշակ Պետրովիչ, այսօր կենտրոնում ո՞վ է խաղալու՝ Նավասարդյա՞նը, թե՞ Ղասաբօղյանը:

2-րդ պրոֆ. - Աշոտ Խաչատրյանը...

1-ին պրոֆ. - Աշոտ Խաչատրյանը կենտրոնում ի՞նչ գործ ունի, կոլեգա, նա ձախ թևում է:

2-րդ պրոֆ. - Քո ասածը Անդրանիկ Խաչատրյանն է...

1-ին պրոֆ. - Բա եղա՞մ, կոլեգա, Վաղարշակ Պետրովիչ, ձեր հեղինակավոր կարծիքը...

Գլխ. բժիշկ - Ինձ թվում է, թե երկուսդ էլ շփոթում եք, ընկերներ, կենտրոնում խաղում է Հովիվյանը:

1-ին պրոֆ. - Ո՞վ... *(Փոթկացնում է):* Վայ, Պետրովիչ, վայ...

2-րդ պրոֆ. - Քո տունը չքանդվի, վերջին անգամ ե՞րբ ես ֆուտբոլ տեսել...

Գլխ. բժիշկ - Ինչպե՞ս թե, Հովիվյանը չի՞ ... ճիշտն ասած, ես խաղերը նայում եմ մեր հիվանդանոցի տանիքից... Իսկ այնտեղից դեմքերը չեն երևում... Եվ հետո դա ի՞նչ կարևոր է, թե կոնկրետ ով է, հիմա անհատականություններ չկան... Ֆուտբոլը, բարեկամներ, կոլեկտիվ խաղ է... թերթում էր գրված:

1-ին պրոֆ. - *(Վեր է թռչում)*: Ո՞նց թե...

2-րդ պրոֆ. - Եթե անհատականություններ չկան, ես գնում եմ:

Գլխ. բժիշկ - Ո՞ւր, ո՞ւր, պրոֆեսոր, դուք մեզ մոտ կես դրույք եք ստանում...

2-րդ պրոֆ. - Այո, կես դրույք եմ ստանում և դրա համար էլ կես խոսք կասեմ. իմ ոտքը մեկ էլ ձեր խորհրդում չի լինի... Ասում է՝ կոլեկտիվ խաղ է...

1-ին պրոֆ. - *(Նայում է ընկերոջ միակ ոտին)*: Իմ ոտքերն էլ, կոլեգա... Իսկ դու իմ տեղը Հովիվյանին կանչիր... Կոլեկտիվ... գյոզալական ֆուտբոլը դարձրին լոտո... Կոլեկտիվ խաղը լոտոն է, այո, կոլեգա:

2-րդ պրոֆ. - Եվ տաման, հա...

Գլխ. բժիշկ - Սպասեք, ընկերներ, սպասեք...

(Պատգարակով ներս են բերում Շահենին):

Ահա ամենահեղինակավոր կարծիքը: Մեծարգո ընկեր Շահեն Միրաքյան, խնդրում եմ ինչպես միշտ անաչառ չինել և լուծել մեր դատը: Ասացեք խնդրեմ՝ ֆուտբոլը կոլեկտիվ խաղ է, թե՞ անհատական...

Շահեն - Ֆուտբոլը... ֆուտբոլը կոլեկտիվ խաղ է...

Գլխ. բժիշկ - Ահա ճշմարտությունը...

Շահեն - Չուզակցված վառ անհատական խաղի հետ...

1-ին և 2-րդ պրոֆեսորներ - Տեսա՞ր, ահա ճշմարտությունը:

Շահեն - Կարելի է իջնել...

Գլխ. բժիշկ - Իջեցրեք, կոլեգաներ, շնորհակալություն...

(Բժիշկները դուրս են գնում):

Շահեն - Կարելի է իջնել... *(իջնում է պատգարակից)*:

Գլխ. բժիշկ - Ահա մեր հիվանդանոցը, բարեկամներ, մի քանի ժամվա ընթացքում ոտքի կանգնեցրինք մարդուն:

1-ին պրոֆ. - Ապշեցուցիչ է:

2-րդ պրոֆ. - Այդպիսի դեպքեր իմ պրակտիկայում էլ են եղել:

1-ին պրոֆ. - Երբ հիվանդն առողջացե՞լ է...

2-րդ պրոֆ. - Այո կուլեգա... Անհավատալի՞ է...

Գլխ. բժիշկ - Բարեկամներ, բարեկամներ, թույլ տվեք սկսել խորհուրդը: Բարեպատեհ առիթը մեզ մոտ է բերել մեր ժողովրդի սիրելի, ճանաչված և մեծարված ընկեր Շահեն Միրաքյանին... Եվ թեև, անկեղծորեն ասած, այդ օրը հերթապահ Ջեյթունի հիվանդանոցն էր, բայց...

1-ին պրոֆ. - Ջեյթուն ասացիք, հիշեցի, ընկեր Շահեն Միրաքյան, զեյթունի յուղ որտեղի՞ց կարելի է գտնել...

Շահեն - Իսկ ձեզ շա՞տ է պետք... այսինքն ուզում եմ ասել՝ ձմեռվա պաշար բաղրիջան պատրաստելու համար եք ուզում, թե խմելու...

1-ին պրոֆ. - Խմելու, խմելու... Երկու շիշ...

Շահեն - Երկու շի՞շ... Այդ դեպքում կգնաք դիետիկ մթերքների խանութի վարիչի մոտ, Աբելյան է ազգանունը, իմ անունից կասեք՝ կտա...

1-ին պրոֆ. - Շատ, շատ շնորհակալ եմ... Ներեցեք, շարունակեք, Վաղարշակ Պետրովիչ...

Գլխ. բժիշկ - Այո... Մի խոսքով՝ մենք երջանիկ ենք, որ ընկեր Շահեն Միրաքյանը մեզ մոտ է, մեր հյուրն է թանկագին, և անկեղծորեն պետք է ասել, որ մենք արդեն վայելում ենք նրա ներկայության պտուղները... Համապատասխան կազմակերպությունները, տեղեկանալով, որ նա մեզ մոտ է, շտապեցին իրենց վերաբերմունքը ցույց տալ: Այսօր պտուղբանջարեղենի բազան, առաջին անգամ հիվանդանոցի պատմության մեջ, մեր ճաշարանի հասցեով ուղարկել է թարմ պոմիդոր և վարունգ, նույնպես առաջին անգամ մեր հիվանդները ստացել են դիետիկ հաց և դիետիկ երշիկ: Դեղատնային վարչությունը, միջնորդ գրասենյակի միջոցով, վերջապես մեր կարիքների համար դուրս է գրել անալգին, ասպիրին, ասկոֆեն, կրասնուշկա, վալերիանի կաթիլներ և այլ հազվագյուտ, մոռացված կաթիլներ ու հաբեր: Իսկ շինարարական տրեստը մի գիշերվա մեջ բարեկարգել է հիվանդանոցի շրջակայքը և տնկել ծառեր: Նայեցեք պատուհանից, ահա...

2-րդ պրոֆ. - Ներեցեք, Վաղարշակ Պետրովիչ, պատուհան ասացիք, հիշեցի, ընկեր Շահեն Միրաքյան, չէի՞ք ասի, թե որտեղից կարող եմ ձեռք բերել մի գույզ ֆրանսիական կոշիկներ...

Շահեն - Քանի որ դուք անընդհատ իմ կոշիկներին էիք նայում, պրոֆեսոր, ես հարկ համարեցի նախապես պատրաստել երկտողը: Խնդրեմ: Կայարանի մոտ մի խանութ կա, կոշիկի բաժնի վարիչի անունը Գարեգին է: Այս երկտողը կտաք նրան և հաստատ կստանաք երկու հատ աջ ոտքի կոշիկ... Այնտեղ միշտ խառնում են: Ինձ, օրինակ, միշտ ձախերն են տալիս:

2-րդ պրոֆ. - Օ՛, դուք իսկապես մեծ մարդ եք և մեծ հոգեբան, թանկագին ընկեր Շահեն Միրաքյան... Ես ուղղակի քիչ է մնում ցնցվեմ...

Գլխ. բժիշկ - Իսկ հիմա նայեք պատուհանից և ցնցվեք...

1-ին պրոֆ. - Սա ֆանտազիա է

2-րդ պրոֆ. - Ես ցնցված եմ...

Գլխ. բժիշկ - Ահա թե ինչ կարող է անել մարդը, երբ հասկանում է իր պարտքը: Տեսնո՞ւմ եք, ընկեր Շահեն Միրաքյան, հարազատս...

Շահեն - Այո, այո՛, տեսնում եմ. Նազիկ, Մանվել, վերև նայեք, վերև: Գնացեք տուն, ես շուտով կգամ...

Գլխ. բժիշկ - *(Փակում է պատուհանը)*: Ինչպե՞ս թե կգնաք... դա անհնար է:

Շահեն - Բայց ես առողջ եմ, Վաղարշակ Պետրովիչ, ես ինձ հիանալի եմ զգում: Ես լիովին առողջ եմ...

Գլխ. բժիշկ - Դա անհնարին է. ինչպե՞ս կարող է մարդը լիովին առողջ լինել, սիրելի բարեկամ: Դա բացառված է: Դա անհեթեթություն է:

1-ին պրոֆ. - Մարդը կարող է ուղղակի չիմանալ, որ հիվանդ է...

2-րդ պրոֆ. - Որքան մարդ, այնքան հիվանդություն:

Շահեն - Բայց ես ոչ մի հիվանդություն չունեմ...

Գլխ. բժիշկ - Մեր կոչումն էլ հենց հիվանդություններ հայտնաբերելն է, այ, հիմա կզննենք, կզտնենք:

(Պրոֆեսորներին):

Նրան ոչ մի դեպքում բաց թողնել չի կարելի: Նման հիվանդները փողոցներում թափված չեն: Նա մեր ոսկե աքաղաղն է, ոսկե ձկնիկը, անձամբ ես մինչև ակադեմիայի թղթակից - անդամ չդառնամ, նա իր տան երեսը չի տեսնի: Չիմա՞ր եմ, ի՞նչ է...

1-ին պրոֆ. - Ես էլ եմ թղթակից - անդամ ուզում:

2-րդ պրոֆ. – Չէ, ես նախ բնակարան եմ ուզում, հետո...

Գլխ. բժիշկ - Դե, ձեզ տեսնեմ... *(Բարձր):* Դե, ի՞նչ կասեք, կոլեգաներ, ձայնը ձեզ է տրվում, պրոֆեսոր:

1 - ին պրոֆ. - Վաղո՞ւց է, ինչ աչքերի հիվանդություն ունեք, հիվանդ...

Շահեն - Ե՞ս, երբեք...

1-ին պրոֆ. - Երբ շատ եք կարդում, ասենք, ամբողջ գիշերը, ձեր աչքերը չե՞ն ցավում:

Շահեն - Ցավում են:

(Պրոֆեսորը հաղթական նայում է կոլեգաներին):

1-ին պրոֆ. - Իսկ երբ ամբողջ օրը քաղցած եք մնում, ստամոքսի շրջանում ցավեր, կծկումներ չե՞ք զգում...

Շահեն - Զգում եմ, զգում եմ, պրոֆեսոր, ինչպե՞ս կռահեցիք... Երբ քաղցած եմ մնում, ստամոքսս էլ է ցավում, սիրտս էլ, ձեռքս էլ, թիկունքս էլ...

(Պրոֆեսորը հաղթական նայում է կոլեգաներին):

1-ին պրոֆ. - Ստացիոնար բուժում և խստագույն դիետա: Ես հանձն եմ առնում օգնել նրան, եթե նա էլ իր հերթին օգնի բժշկությանը, ինչպես նկատել է մեծ Հիպոկրատը: Ութսուն տոկոսի երաշխիք եմ տալիս:

Գլխ. բժիշկ - Ձեր կարծի՞քը, պրոֆեսոր...

2-րդ պրոֆ. - Հիվանդ, շաքար ունե՞ք:

Շահեն - Հիմա՞:

2-րդ պրոֆ. - Այո...

Շահեն - Հիմա չունեմ:

2-րդ պրոֆ. - Իսկ առա՞ջ:

Շահեն - Ե՞րբ առաջ...

2-րդ պրոֆ. - Ասենք՝ անցյալ տարի:

Շահեն - Իհարկե, տարվա վերջին միանգամից տասը կիլոգրամ գնեցի...

(Պրոֆեսորները ծիծաղում են):

2 - րդ պրոֆ. - Իմ հարցը, հիվանդ, արյան մեջ շաքարի տոկոսին է վերաբերում: Ձեր արյան մեջ շաքար կա :

Շահեն - Բայց ես ի՞նչ գիտեմ, թե իմ արյան մեջ ինչ կա: Ձեր արյան մեջ կա՞ :

2 - րդ պրոֆ. - Դա՛... Իսկ աղերի կուտակո՞ւմ...

Շահեն - Ա՞ղն ինչու եմ կուտակում, երբ պետք է լինում՝ տուփով գնում եմ: Խանութները լիքն են:

2 - րդ պրոֆ. - Դա՛... Իսկ ինչպե՞ս է ձեր ինքնազգացողությունը:

Շահեն - Լավ է:

2 - րդ պրոֆ. - Որևէ բողոք չունե՞ք, ոչինչ ձեզ չի՞ անհանգստացնում, գիշերները հանգիստ քնո՞ւմ եք... գո՞հ եք ձեր կյանքից... Կարո՞ղ եք պնդել, որ ձեզ երջանիկ եք զգում...

Շահեն - Այո, այո և այո...

2 - րդ պրոֆ. - Ստացիոնար բուժում: Գերադասելի է մեկուսարանը: Ծանր դեպք է: Ես հանձն եմ առնում նրան բուժել ժամանակակից բժշկական գիտության մեծագույն նվաճումներից մեկով՝ սովահարությամբ...

Շահեն - Ի՞նչ, միայն ոչ սովահարությամբ, աղաչում եմ ձեզ, ես քաղցին չեմ դիմանում... Ես սովոր չեմ...

2-րդ պրոֆ. - Կսովորեք... Կարծում եք ուրիշների համար դիմանալը հե՞շտ է: Եթե պահանջվում է քաղցած մնալ, ուրեմն քաղցած կմնաք...

Շահեն - Բայց, հարգելի պրոֆեսորներ, թանկագին բարեկամներ, դա նշանակում է կործանել ինձ... Ճիշտ է, այսուհետև թերևս ես ձեզ պետք չգամ, բայց պետք եմ ձեր երեխաներին, թոռներին... Կտեսնեք, ես նրանց համար շատ օգտակար կլինեմ...

1-ին պրոֆ. - Մանկամսուրի հարցո՞վ...

Շահեն - Ոչ, ոչ, ավելին...

2-րդ պրոֆ. - Աա՛, մանկապարտեզի հարցով, կռահեցի՞ ...

Շահեն - Ոչ, ոչ, հարցն այն է, որ ինձ առաջ են քաշել և «Մարդը և նրա պարտքը» հանդեսի խմբագրությունից տեղափոխել են մանկական հաղորդումների խմբագրություն:

Գլխ. բժիշկ - Ի՞նչ, և դա կոչվում է առաջքաշո՞ւմ, ընկեր Շահեն Միրաքյան:

Շահեն - Այո, այո, դա ինձ համար մեծ նվաճում է: Ես պետք է «Բարի գիշեր» ասեմ փոքրիկներին, հեքիաթներ պատմեմ նրանց համար, աշխարհի ամենախիմաստուն, ամենաազնիվ, ամենաբարի հեքիաթները...

2-րդ պրոֆ. - Ես իրավացի չեի՞ ... միայն մեկուսարան...

1-ին պրոֆ. - Թերևս, թերևս... ցավալի է... նույնիսկ վրաս կատաղություն է գալիս՝ այդքան էլ գոհ լինել կյանքից...

Գլխ. բժիշկ - Հարգելի ընկեր Շահեն Միրաքյան, բարեկամս, մենք կարծես ձեզ առիթ չտվեցինք կատակելու, խաղալու, ինչպես ասում են, մեր հոգու հետ: Ինչպե՞ս կարող էիք դուք հրաժարվել այդ պաշտոնից, այդ համընդհանուր մեծարանքից ու ակնածանքից, մարդկանց վրա ունեցած ձեր գրեթե աստվածային ազդեցությունից և բարի գիշեր ասել երեխաներին: Դուք փաստորեն խորամանկությամբ մեզ եք ուզում բարի գիշեր ասել: Դա առնվազն ծիծաղելի է. ասացեք, որ կատակում եք: Ասացեք, որ դա ձեր սովորական հումորն է:

Շահեն - Ի՛նչ եք ասում, Վաղարշակ Պետրովիչ, գիտե՞ք, թե որքան եմ պարապել, չարչարվել ու տառապել, մինչև որ իրավունք եմ ստացել վարելու այդ հիանալի հաղորդումը: Դուք չեք պատկերացնի, թե ինչ երանություն է խոսել երեխաների հետ նրանց լեզվով, նրանց համար... Երևի մեր փոքրիկները ոչ մեկին այնքան չեն տեսնի երագում, որքան ինձ: Մի՞ թե դա երջանկություն չէ...

Գլխ. բժիշկ - Իսկապե՞ս այդպես եք կարծում, Միրաքյան:

Շահեն - Օ, այո, համոզված եմ: Այսինքն, հենց հիմա, այստեղ, կարող եմ համոզել նաև ձեզ: Ես արդեն պատրաստել եմ իմ առաջին ելույթը: (Գրպանից մի նապաստակի խամաճիկ է հանում): Ահա իմ կոլեգան, ինչպես սրամտորեն ձեզ էր դիմում հարգարժան պրոֆեսորը:

(Գլուխ է տալիս):

Եվ այսպես՝ սկսում ենք...

«Բարի երեկո, սիրելի փոքրիկներ, այսօր դուք կլսեք «Իսկական բարեկամը» հեքիաթը»:

Սկսե՞նք, սիրելի նապաստակ...

- Սկսենք, սկսենք... Ուրեմն մի թավ անտառում գտնվող փոքրիկ ու կանաչ բացատում ապրում էր շղիկ նապաստակը:

- Ես շղիկ չեմ, ես շղիկ չեմ:

- Այո, այո, ներողություն, սիրելի նապաստակ: Շղիկ նապաստակը ուրիշ հեքիաթում էր:

Եվ ահա մի օր տապալված ծառի վրա ցատկոտելու ժամանակ, նապաստակը անզգուշաբար գլորվում է ու սկսում լաց լինել:

-ՕՖ, օՖ, օՖ, ոտիկս, ոտիկս փուշ է մտել, ցավում է, օՖ, օՖ...

Նրա ձայնի վրա հայտնվում է խոզուկը:

-Խըրթ - խըրթ, ի՞նչ է պատահել, նապաստակ:

-Ոտիկս, ոտիկս ցավում է:

-Իսկ ես մրսում եմ, - ասում է խոզուկը, - մի քիչ ցախ տանեմ, վառեմ տաքանամ, հետո կգամ, քո ոտիկից կհանեմ փուշը:

Խոզուկը վերցնում է ցախը, գնում ու մոռանում է խեղճ նապաստակին:

-ՕՖ, օՖ, ոտիկս, ոտիկս, - լալիս է նապաստակը:

-Ճըստ, ճըստ, ի՞նչ է պատահել, նապաստակ, - հայտնվում է սկյուռիկը:

Նապաստակը պատմում է իր վիշտը, խնդրում է օգնել...

-Ճըստ - ճըստ, բայց ես շատ քաղցած եմ, դու նախ ինձ գազար ու կաղամբ տուր՝ կշտանամ, հետո կմտածեմ քո մասին:

Վերցնում է սկյուռիկը նապաստակի հավաքած գազարն ու կաղամբը և գնում-կորչում է ծառերի սաղարթների մեջ:

Ու նորից մենակ հեծկլտում է նապաստակը:

Նրա ձայնը լսելով գալիս են մկնիկը, աղվեսիկը, արջուկը, ագռավիկը, բայց նապաստակին օգնելու փոխարեն կամ իրենք են նրանից որևէ բան խնդրում, կամ էլ հեռանում են անտարբեր... Եվ տխրում է նապաստակը, տխրում է ոչ միայն նրա համար, որ ցավում է ոտիկը, այլև նրա համար, որ անտառում ոչ մի կարեկից, բարի հոգի չկա:

Եվ հանկարծ նրա գլխավերևում սևանում է երկինքը...

-Բըզզ-բըզզ, ոտիկդ շա՞տ է ցավում, սիրելի նապաստակ, - բզզում են մեղուները:

-Այո, - ասում է նապաստակը, - ես վիրավոր եմ, մենակ եմ...

-Դու մենակ չես, - բզզում են մեղուները, - մենք լսեցինք քո ձայնը, ծաղկից ծաղիկ անցնելով բուժիչ նեկտար հավաքեցինք քո ոտիկի համար: Բայց նախ և առաջ մենք կհանենք փուշը... Մեղուները բռնում են իրար պոչից և միացյալ ուժերով քաշում - հանում են փուշը: Իսկ հետո նեկտար են քսում նապաստակի ոտիկի վրա և ամուր ծածկում

մոմով: Եվ հանկարծ նապաստակն զգում է, որ ոտիկն այլևս չի ցավում: Նա ճչում է երջանկությունից, գրկում է մեղուներին, և նրանք ուրախ երգում ու պարում են անտառի բացատում...

-Ես մենա՛կ չեմ, ես մենա՛կ չեմ, - ամենից բարձր հնչում է նապաստակի զվարթ ձայնը:

Այսպես է ավարտվում հեքիաթը:

Իսկ հիմա գնացեք քնելու, սիրելի փոքրիկներ: Բարի գիշեր ձեզ: Իսկ դո՞ւ ինչ պիտի ասես, նապաստակ:

- Բարի գիշեր ձեզ, սիրելի երեխաներ...

(Կերպարանափոխվում է):

Ահա: Ինչպե՞ս էր, անկեղծորեն...

2-րդ պրոֆ. - Ըմմ... Երեխաներին անշուշտ հաճելի կլինի...

1-ին պրոֆ. - Լավ է, լավ է, երիտասարդ... *(Ընկերոջը):* Քանի դեռ այդ խանութի վարիչը չգիտի, որ Միրաքյանին տեղափոխել են, գնամ ստանամ զեյթունի յուղը:

2-րդ պրոֆ. - Ինչ լավ հիշեցրիր, կոլեգա... շտապեմ կոշիկի խանութ... Հարգանքներս:

Գլխ. բժիշկ - Լսիր, Շաշեն, գուցե իսկապե՞ս մնայիր մի քանի օր... քննեինք, զննեինք...

Շահեն - Չեմ կարող, չեմ կարող, ախր երեխաները սպասում են ինձ... Ես նրանց բարի գիշեր պետք է ասեմ...

Գլխ. բժիշկ - Դե, ինչպես ասում են նման դեպքերում, այ տղա, չեմ համարձակվում քեզ պահել:

Շահեն - Շնորհակալություն, Վաղարշակ Պետրովիչ, երբեմն լսեք մեր հեքիաթները, դրանց մեջ մեծերի համար էլ շատ արժեքավոր բաներ են լինում:

(Մոտենում է պատուհանին, բացում է, նայում է դուրս):

Մանվե՞լ, Նազի՞կ, այ անպիտաններ, դեռ սպասո՞ւմ եք: Գալիս եմ, գալիս եմ... Գալի՛ս եմ...

(Դուրս է գնում):

Վարագույր